

188

131 62

Միջին-այլ ժամանակ

Printed in Turk

(188-4-4)

ՏԻՐԱՅԷԹԼՈՒ

ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ ԱՂԱՅ, ԳՈՐԱԽԱՆԵՍԱՆ

ՃԵՆԱՊԼԵՐԻՆԵ

Աղիզ պիրատերիս,

Ի թէ 1872 ինձի թարիխ տախրիսի
րինի խթամ իթմքտէ արի վէ պիզ օլ միւ-
ֆէրրի կիւնէ վասըլ օրմաքտայըզ, քի թէք-
րարէն չու մէսէրրէթպարս սէտալարը էթ-
րաֆըմըլտա աքս իյէյէճէք: Շնորհաւոր չը-
գարի, Շնորհաւոր և քարէ կաշանք, Շնորհաւոր
դարէթլու:

Սէնէ պաշընըն չու միւ պարէք կիւնիւ-
նէ վասըլ օրմաքտա քեաֆիէի նասըն եէք-
տիկէրինէ պու սէնալէրի թաքտիմէյէյուպ
քէնտի զալլէրինին մուհապլէթինէ միւ-
թէրճիմ օրմաք իջիւն պիրէր թարը հէտիյէ

1862

2 004

սունմաք ատէթի աթիքէսինէ մէպնի պէն
տախի ազիզ պիրատէրիմ, պիզիմ քարտաշ-
լըղըմըզա վէ մուհապպէթիմիզէ նիշանէ օւ-
մաք իշիւն պիր հէտիյէ հաղըր էթմէք ար-
զուսընտա պուլունտում:

Հալ պու քի պէնիմ հէտիյէմքարտաշ-
լըղըմըզա վէ մուհապպէթիմիզէ նիշանէ օւ-
մասը պիրլէ մէնֆտաթը վէ հոշնուտիյէթի
տախի պուլունտուն արզուսիյէ, պիր մէշ-
հուր կիւլզարէ տախիլէն անտէնրահիյէտէ
կիւզէլ հօշ վէ նազիք չիշէքէրտէն պիր տէս-
թէ պաղլայըպ զաթընըզա եատ էթմէկէ
միւրասաթ իյլէտիմ:

Վէ լաքին իշպու պաղլատըղըմ տէս-
թէնին չիշէքէրի սօլիուն թապիյաթըլ չի-
շէքէրտէն օլմայըպ վէ պիզիմ պիլտիկիմիզ
պահճէլէրտէ հասըլա կէլմիյուպ անճաք
• Կիւլզարի քիթապէթին կէնիշ մէյոանընտա
էրպապը քիթապէթ պահճէպանըրըն սէմէ-
րէլէրի տիր:

Օլ մէշհուր չիշէքէր պիզիմ ախլազը-
մըզը թէմիլիլէթիպ վէ պիզիմ էօմրիւմիւզէ
էլըմ օլան մալիւմաթլարը վէրիպ պիզէ սէ-
տտէթ վէ ֆէրահիյէթ թարիքէրինի կէօս-
թէրիր • իմաի զաթընըզա եատ իյլէտիկիմ

իշպու հէտիյէ պազը պիլիմէրին ատտպ ու ախ-
լաք հաղընտա եաղտըքլարը պահսլար վէ
հիօս իտէճէք մուխթասար հիքէայէլէր թէր-
ճիւմէսի տիր:

Վազըա, ազիզ պիրատէրիմ, չօզ ար-
զու իյլէրիտիմ իշպու հէտիյէմի պիշիմ լիսանը
միլիյէմիզ օլան Հայճայա վազ իտիպ նէշր
էյլէմէկի • Փազաթ տիկէր թարաֆտան սա-
յըր նիշէ վաթանտաշլարըմըն վէ միլէթտաշ-
լարըմըն դրաաթ էթտիքտէ պիր շէյ անդ-
լայըպ ֆայտէ կէօրէմէյէճէքէրինի ֆէհմէն,
քուլանտըղըմըզ գապա թիւրքճէ լիսանընը
էվէա թուլմուշ տուր:

Ումարըմ քի խալիսանէ տօթունու-
շու ճուզիճէ եառիկեարը նիյէթին աղամէ-
թինէ բուպարէն հիւսնիւ քապուլիյէթ պու-
լուր, վէ էկէր զաթընըզա պիրմանէվի մէն-
ֆտաթ վէ հօշնուտիյէթ հասըլ էտէպիլէմ
քէնտի միւքէաֆաթըմը քեամիլէն ալմիշ առտ
իտէրիմ:

27801-62

ՃԻՀՐԻՄԹ

1. Վազթըն քրյմէթինի թանըմաք .
2. Էթթիյար գատըն վէ քէրիմէսի .
3. Քայա վէ Էօլճուլար .
4. Ղարիպին Փիղանլէրի .
5. Քարա պաթաք վէ աճքլլիք .
6. Եսվրու գուչար .
7. Յէննի իտարէ հազգընտա պիր բէ~
տէրին մէշուր քէլամլարը .
8. Պիր զօրպանըն նաքչի հալի .
9. Եօքսուլուք վէ պուհուն սէպէպ~
լէրլըն չարէ վէ իլաճլարը .
10. Եղէպոս Էախօտ Փազիլէթ սուհի~
իշէնկին .
11. Քուչլարըն Էուվալարը .
12. Քէմանչէ .
13. Աճմ ալիպէնին վուգուաթլարը .

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԳԸՐԱՍԹ

Ա .

ՎԱԲԹԸՆ ԳԸՅՄԷԹԻՆԻ ԹԱՆԸՄԱԲ

Նասըլ քի պաղը չիչեկէր սապահ-
լարը աչըլըպ վէ աքչամլարը սէօրիլիւլիւպ
այաք ալթընա չիյնէնիլիլիւսէ՝ ինսան գըսմը
տախի պէօյլէճէ կէչէր կիտէր :

Ինսանըն էօմիլիւ չայլարըն չիտտէթլի
աքընթըսը կիպի աքար. վադթըն կիտիչի-
նի հիչ պիւր շէյ կէրի չէվիլիւմէզ . օ՛ քի
ինսան գազլիլնէ միւհքէմ զանն օլունան
շէյլէրի տախի ալըր պէրապէր կէօթիւ-
րիւր :

Սէն տախի սէվիլիւլիւ էվլատ, քի
չիմտի ֆէրաս վէ կիւղէլ պիւր կէնճիք չա-
ղը սիւրէյօրսըն, զիքը էյլէ՛ քի սէնին
օլ կէնճիլիկին աչըլմասըլլա սօլմասը պիւր
օլան չիչեկէրէ պէնդէր տիւր :

Ասլա պիր շէյ տույմաքսըզըն էօմ-
րիւնիւն թէպտիլ օլտուղունու կէօրէճէք-
սին : Սէնին օլ լաթիֆ կիւղէլլիկին, թաթ-
լը ֆերասիյէթին վէ սէվինճլէրին , գուլ-
վվէթին վէ սաղլըզըն՝ ճիւմլէսի տէ րույա
կիպի մահվ օլուպ՝ սանա անճաք օնլարըն
մահսուն էսէրի քալաճաքտըր : Շաղ ու
մէսէրրէթին խասմի օլան էիսթիյարըք
սէնին սիֆաթընը պիւղէրէք վէ վիճուտի-
նի էյտիրիպ աղալարընը զայիֆլէնտիր-
տիքտէ գալպինտէն ֆերասիյէթ փունա-
րընը քուրուտաճաք տըր :

Պուլունտուղուն հալը հաղըրտէն սէ-
նի իքրահ էթտիրէճէք , կէլէճէք վագըթ-
տան գօրքուտաճաք վէ մահսուն ճմէրա-
քիյէթտէն մատէ սէնի հէր պիր շէյէ տույ-
ղուսուղ պրաքաճաք տըր :

Պու կէլէճէք վաքթը սէն ուղաք
տըր զանն էտէրսին , հայըֆ , քէնտինիալ
տատըրսըն , էվլատ : վագըթ իֆրատ ա-
ճէլէ իլէ քօշար . իլթէ եէթիլիր , կէլըր ,
սէնտէն օ՝ քատար չօք ուղագ տէյիլ տիր ,
վէ տայըմ գաչմաքտա օլան վագթը հա-

զըրէ զաթէն ուղաքլանմը տըր . ղիրա վա-
գըթ տէտիքլէրի շու սէյլէշտիյիմիլ թա-
քիքէ պիլէ կէլէր կիտէր վէ աօլա կէրի
տէօնմէսի միւնքին տէյիլ տիր :

Պուլունտուղուն հալը հաղըրա ասլա
էմիյէթ իլէմէ՝ սէվիլիւլէ էվլատ . իւ-
լա ֆագիլէթ եօլլարընտան կիտէրէք՝ տայ-
մա կէլէճէք վագթը կէօղիւնիւն էօնիւնէ
կէթիր , վէ ճախտ էյլէ քի՝ սէնին աղիլ
վարըզըն վէ թաթլը մամլէրին իլէ . էպէ-
տիլիքտէ Սէատէթլի մահալէ շայէսթէ
պուլունտաքն :

Բ .

ԷԻԹԻՅԱՐ ԳԱՏԸՆ ՎԷ ՔԷՐԻՄԷՍԻ

Պիր գըշ կէճէսի ըիւզկեար տիշարը-
տա մըրըլտանըր վէ պէյաղ քար տամա-
րը աղալտըր իտի :

Տամլարտան պիրինին ալթընտա՝ պիր
տարաճըք օտտատա աք սաչլը պիր գատըն
պիր տէ գըղ օթուրմուշ տիքիլ իլէ մէշ

զուր օլուրլար իտի . էհթիյար գատըն պա-
զը պազը ուֆաճըք մանկալընտան էլլէ-
րինի ըսըտըր իտի . թօփրաքտան պիր
գանտիլ պու ֆագիրխանէի թէնվիր ի-
տէր , գանտիլին շաֆքը տախի տիվար-
տան ասըմըչ Աստուածածին պատկերի ի-
զէրինէ վուրմուշ իտի :

Վէ գըզ կէօղլէրինի գալտըրըպ սէս-
սիզ սէլէնկսիզ իխթիյար վալիտէսինէ պա-
գըպ թարիֆ օլունամազ թաթլը վէ մահ-
ճուպ պիր սէսիլէ տէտի . « պէնիմ վալի-
տիմ , սէն տայիմա պու սէֆիլ հալտէ պու-
լունամարչսըն : »

Գըզըմ տէտի էիթիյար գատըն , Ալ-
լահ պէօյիւք վէ սահիպ տիր , հէր նէքի է-
տէր իոէ էյի տիր , ծնուն բատէթի պտիլ
տիր , ասլա քէօթիլ լիւկիւմիզի իսթէմէշ ,
Պունլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա պիրազ
սիւքիւթ էտիպ՝ պատէհու տէվամ իյէ-
տի . նէ զաման սէնին փէտէրինտէն ետտ
օլտում իսէ՝ պու պէօյիւք պիր ազըր օլ-
տու պանա , վէ թէսէլլի Գապուլ էթմէզ
զանն իտէրիտիմ . լաքին սէն պանա գալը-

րըտըն , իմտի պիր շէյ տույարըտըմ վէ
տիւշիւնիւր իտիմ քի էկէր սաղ օլուպտա
պիզի պուսէֆիլեօքսուլուգտա կէօրսէ ի-
տի քէնտի եիւրէյի էսէֆ իտէճէք իտի .
վէ իսքեաթ օլտում քի Ալլահ ծնուն հադ-
գընտա էյու պուլունմուշ իտի :

Գըզ ճէվապ իթմէյիպ պաշընը էյտի
վէ սագլամաղա չապալատըզը կէօղ եաչլա-
րը էլինտէ պուլունան պէզին իւզէրինէ
տէօքիւտիւ վէ վալիտէսի տէվամ իտէր ի-
տի . « Ալլահ քի ծնուն հաքքընտա է-
յու պուլունտու իսէ պիզիմ հաքքըմըզ-
տա տախի այնու էյլիքտէ պուլունտու :
Պիզտէն նէ՞ շէյ էքսիք օլտու , հաչան սա-
յիր չօքլար վարտըր քի հէր շէյտէն մահ-
րում տուրլար :

Կէրչէք տիր քի աղա ալըմաք վէ պու
աղը տախի պիզիմ էմէկիմիզլէ փէյտա
էթմէք լազըմ կէլտի , լաքին աղտա պի-
զէ էլվէրմէյօ՞ր մու , վէ մէյէր ճիւմլէ-
միզ իպթիտասընտան քէնտի էմէկիմիզլէ
եաչամաղա միւսթահաքք օլմուշ տէյիլ
մլիլ :

Այլա՛հ քէնտի հիքմէթիլիլէ պիղէ հէր կիւնիւք էքմէկիմիզի վէրտի , քի նիւճէ ֆաքիւրլէր օնտան մահրում տուրլար , վէ պիղէ պարընաճաք պիր մահէլ վէրտի քի , նէրէտէ սաքին օլաճաքլարընը տիւշիւնէն նիճէ քիմէսնէ վար տըր , վէ սէնի եա՛ պէնիմ էվլատըմ . պանա պաշիւ էյլէտի . իմտի նիշիւն քանի օլմայայըմ վէ նէ՞ իշիւն տարղըն օլայըմ :

Պու սօն սէօղլէրին իւզէրինէ կէնճ քըլլ եիւրէյի քալքարաք վալիտէսինին այաղընա քաբանտը վէ էլլէրինի թու թուպ բուս էյլէտի վէ աղլայարաք կէօղ եաշը տէօքէրէք օնուն քուճաղընա տիւշտիւ վէ վալիտէսի սէսինի պիր ազ եիւքսէլտէրէք , քըղըմ՝ տէտի , սէատէթ վէ իսթիրաճաթ տէյիլ չօք վարիյէթլէ՝ իլլա չօք ումուտ վէ մուհապէթլէ օլապիլիր :

Վէ պիղիմ կէրէք ումուտումուզ վէ կէրէք մուհապէթիմիզ պու տիւնեա եիւզէրիտնէ տէյիլ տիր :

Այլահտան մատէ՛ պէնիմ իշիւն տիւնեատէ հէր պիր շէյ սէն սին . էմնա պու

տիւնեա բույա կիպի մահվ օլուր . իշթէ պու ճիհէթլէ պէնիմ մուհապէթիմ սէնինլէ պէրապէր պաշգա պիր տիւնեայէ , կէօյէ տօղրու եիւքսէլիր : էվվէթ պու տիւնեանըն եօրղունլուղընտան սօհրա պիր էպէտի էօմիւրմիւզ վար տըր քի՝ օրատա էյլլիքլէրէ պէտէլ ճէնապը Այլահտան միւքեաֆաթ պուլուպ րահաթ իյլէյէ՝ ճէկիզ :

Քէնտի ումուտլարըմըղը վէ մուհապպէթիմիզի օրատան այըրմայայըմ :

Իշթէ օլ էիսթիյար վալիտէ քէնտի քըղընա պէօյլէ սէօյլէլիր իտի . օնուն ճահիլ եիւրէկինի պու թարղ Այլահանի ումուտլար իլէ ճէլպ իտէր իտի :

Նէ՛ մութլու քէնտիլէրինէ . պու սըքլէթ տիւնեա իւզէրինտէ ազա գանաաթ իտէրէք վէ քէնտի էմէկլէրիլլէ եաշայաւաք պա մէսրուր վէ սէլամէթ թաթլը կիւնլէր կէշիրիլլէր իտի :

Իմտի մութլու վէ իսթիրաճաթ պիր էօմիւր կէշիրմէք արղուսընտա օլուրսաք . էվվէլ էմիրտէ էհլի քանաաթ օլալըմ . վէ քալպիմիզի տայիմ մահճուպիյէթտէ սաքլայալըմ :

ՔԱՅԱ ՎԼԷ ԵՕԼՃՈՒԼԱՐ

Այրըճա տիքիլի աղաճ տայիմա ըրւզ-
կեարլարտան տէօյիւլիւր վէ եաբրաքլա-
րը տէօքիւլիւր վէ տալլարը կէօյէ տօղրու
եիւքսէլէճէք եէրտէ՝ էյիլիպ եէրէ տօղ-
րու էնէրլէր :

Այրըճա տիքիլմիշ ֆիտան տախի կիւ-
նէչին սըճաք շէօլէլէրինտէն հըֆղ օլամա-
յըպ՝ սօլար , սարարըր վէ քուրուր :

Իմտի նէ՝ օլ աղաճ վէ նէ՝ տախի օլ
ֆիտան միսլի օլմայալըմ՝ իլլա իթթիֆաք
իտէլիմ՝ պիրպիրիմիղէ հարտըմ վէ մու-
հաֆըղ պուլունալըմ : . . .

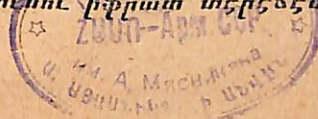
Պիր առէմտաղտա եօլճուլուք էտէր
իքէն՝ էօյլէ պիր մահալէ վասըլ օլտու
քի պէօյիւք պիր քայա եօլու քափամըշ,
շէօյլէ քի նէ՝ սաղա վէ նէ սօլա պիր կէ-
չիթ եօղ իտի : Իմտի քայա սէպէպիլէ եօ-
լունու տէվամ էթմէք միւնքիւն օլմատը-

ղընտան օնու պիր թարաֆա տէվիրմէք
իսթէտի Քվէ չօք եօրուլտու չապալատը .
ֆադաթ գըլ գատար գըմըլտատմաղա
գատիր օլամայըպ քուվվէթի քէսիլիպ եէ-
րէ տիւշտիլ :

Պէօյլէճէ գաթի ումուտ իտէրէք ,
մահսուն միւքէտտէր քայանըն էօնիւնէ
օթուրմուշ քէնտի քէնտինէ սէօյլէչիր ի-
տի . « Պէնիմ հալիմ նիճէ օլաճաք կիճէ
օլտուղունտա , եալընըղ պաշրմա եէյէ-
ճէքսիղ , եարտըմսըղ վէ խանէսիղ հաչան
եապանի ճանալարլաշ տախի ալլարընը
արամաղա չըքսալար » :

Պունու տիւշիւնիւր տուրուր իքէն՝
սայըր պիր եօլճու իւսթէ կէլիր , վէ պու
տախի էվվէլքինին էթտիյինի թէքրարլա-
յըպ վէ քայայը եէրինտէն գըմըլտատմա-
ղա գատիր օլամայըպ՝ սէսսիղ սէլէնկսիղ
տիկէրինին եանընա օթուրտու :

Օնտան մատէ , տահա չօքլարը կէլ-
տիլէր էմմա օնլարտան հիւ պիրիսի քայա-
յը գալտըրըպ եօղ աչամատը վէ ճիւմէսի-
նին քօրքուրու իֆրատ տէրէճէտէ իտի :

Նիհայեթ եօճուլարտան պիրիսի սա-
յիրէրինէ շէօյլէ տէտի . քարտաշարըմ ,
կէլին պիղիմսէմալի փէտէրիմիզէ տուվա
էտէլիմ , դապիլ տիր պու սըքլէթ սա-
հաթտէ պիզէ րահմ էյլէր :

Վէ պու իպրամը քապուլ օլունարաք
ճիւմլէսի տուվայա տուրտուլար :

Պատէհու պու սէօզիլ սէօյլէյէն ա-
տէմ թէքրար , քարտաշարըմ , տէտի .
• պու շէյի քի հիշ պիրիմիզ այրը այրը
հաքամատըք , քիմպիլիւր , դապիլտիրքի
ճիւմլէմիզ պիրտէն չալըշարաք քայայը
հէրինտէն քըմըլտատըրըլ :

Վէ ճիւմլէսի այաղա քալքըպ քա-
յայը քալքըշարըտըլար վէ վաքըա քա-
յա հէրինտէն քըմըլտանըպ եօլ աչըլըր
վէ բիւր սէվինճ վէ սէլամէթ եօլլարընը
տէվամ էթմէյէ պաշլատըլար :

Ինսան՝ պիր եօճու տուր . էօմիւր՝
պիր եօլտուր վէ քայա տախի եօլումուզ
իւզէրինտէ դուհուրա կէլէն կիւճիւք վէ
սէֆալէթլէր տիր :

Պիր ատէմ այրըճա օ՛ քայայը հէ-

րինտէն քըմըլտատամազ , հէրնէ քատար
քուվլէթի օլսա . լաքին Ալլահ՝ օնուն ա-
ղըրըղընը էօյլէ պիր էօլլմիւշտիւր քի ,
հէի պիրտէն եօճուլուք իտէնլէրի ապլա
թարա իտէմէզ :

Դ .

ՂԱՐԻՊԻՆ ՖԻՂԱՆԼԷՐԻ

Տիւնեա իւզէրինտէ սէրսէրի վէ տէ-
տիրկին կէզէր իտի : Ալլահ սէֆիլ Ղարի-
պին պիլէսինճէ օլսուն :

« Ճէօմաաթլար իշինտէն կէշտիմ . օն-
լար պանա պաքտըլար , պէն օնլարա պաք-
տըմ , վէ պիրպիրէրիմիզի թանըմատըք :

« Ղարիպ հէր հէրտէ հալընըլ տըր :

« Աքլամ օլտուքտա հաչան տէրէ
իշինտէ վաքը պիր քուլիպէնին օճաղըն-
տան եիւքսէլէն տիւմանը կէօրիւր իտիմ
իտէ քէնտիմճէ սէօյլէշիր իտիմ . մութ-
լու օլ քիմսէյէ քի՝ աքլամ օլտուքտա
խանէի մախսուսէսինէ վիրուտ է-

տիւղ քէնտինին քիլէրիլէ վաքըթ կէշիրիր :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Շու պուլուտլար նէ՞րէյէ կիտէյօր-
լար . քսյ քէնտի էօնիւնտէն քօվալայօր .
պէնի տախի սիւրիւքլէյօր ֆաքաթ նէ՞րէ-
յէ . քիմի՞ն քայտընտա :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Շու սըք եափրաքլը աղաճլար նէ՞
կիւզէլ տիր վէ շու չիչէքլէր նէ՞ մէշնօր
րահլէյէտէ վէ կիւզէլլիքտէ . ֆաքաթ օն-
լար պէնիմ վաթանըմըն աղաճլարը վէ չի-
չէկլէրի տէյիլ տիր . պէնիմիլէ սէյլէշ-
մէզլէր :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Շու ըրմակ եալանըն իւզէրինտէն
նէ՞ տուրկուն կէչէյօր . լաքին օնուն սէ-
սի պէնիմ սէպավէթիմտէ իշիթտիլիմքի
տէյիլ տիր . պէնիմ քալպիմէ պիր շէյ
տույ էթմէյօր :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Շու մաքամլար չօդ թաթլը տըր .
լաքին օնուն տույ էթտիլի մէսրուրիլէթ
եախօտ մահսունիլէթ պէնիմ իլիւն

տէյիլ տիր . պանա թէէսիր էթմէզլէր :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Զօքլարը պանա նի՞չիւն աղլայօր-
սուն տէտիլէր վէ նէ զաման սէպէպինի
պէյան էթտիմ իտէ՞ հիչ քիմաէ աղլամա-
տը . զիրա պէնի թանըմաղլար իտի :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Էխթիյարլար կէօրտիւմ . էթրաֆ-
լարընը չօճուքլար քուչատմըշ , նասըլ քի
աղաճ քէնտի ֆիլիլէրինտէն քուչատըլըր :

Լաքին օլ էխթիյարլարտան հիչ պի-
րիսի պանա « էվլատըմ » տէմէզ իտի , վէ
օլ չօճուքլարտան հիչ պիրիսի պանա
« քարտաչըմ » չաղըրմաղ իտի :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Կէնճ գըզլարըն՝ քէնտի նիշանլըա-
րընա կիւլիւմսիւմէսինի կէօրտիւմ վէ օն-
լարըն կիւլմէսի վէ սէվտալարըլ լէքէսիզ
վէ պատի սապահ կիպի աղիզ վէ հաֆիֆ
իտի , լաքին օնլարտան հիչ պիրիսի պա-
նա կիւլիւմսիւմէսի :

« Ղարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Տէլիքանլըլար կէօրտիւմ , օնլար քի

կէօյիւս պէ կէօյիւս կէլիրէր իտի . տօսթ-
լուղլա իքի նէֆսի պիր թէնտէ սաքին էթ-
մէք իսթէյէրէք . լաքին օնլարտան հիչ
պիրիսի կէլիպ՝ պէնիմէլիմի թուլթմատը :

« Դարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր :

« Ինսանըն վաթանընտան տիշարը՝ նէ
տօսթ , նէ՛ դարտաչ , նէ՛ փէտէր վէ նէ՛
տախի սէվկիւլիւ պուլունմազ :

« Դարիպ հէր եէրտէ եալընըղ տըր » :

Սէֆիլ դարիպ , թա՛րտ օլ ֆիղանըն-
տան , պու տինեա իւղէրինտէ ճիւմէսի
տախի սէնին կիպի դարիպ տիր . ճիւմէ-
սի տախի փէտէրէրինին , դարնտաչլարը-
նըն , սէվկիւլիւլէրինին վէ տօսթլարընըն
կէչիպ՝ մահվ օլմասընը կէօրիւրէր :

Սահիհ վաթան պու տինեա իւղէ-
րինտէ տէյիլ տիր : Քիչի նաֆիղէ օնու
պուրատա արայօր . հէր նէ քի վաթան
ղանն իտէրսէ՛ եալընըղ պիր կիճէլիք քօ-
նաք տըր :

Եէր իւղէրինտէ սէրսէրի վէ տէտիր-
կին կէզէր իտի :

Ալլահ սէֆիլ զարիպին պիլէսինճէ
օլուլն :

ԲԱՐԱ ՊԱԹԱՔ ՎԷ ԱՃԻԶԼԻՔ

Դայէթ սըճաք պիր հավատա պիր
ատէմ պայըրըն էթէյինտէ մահսուլտար
պիր պաղ կէօրտիւ վէ սուսամըչ օլտու-
ղունտան՝ իւղիւմտէն եէյիպ՝ սէրինլէն-
մէք արգուսինտէ իտի : Յաքաթ պաղա
կիրմէյէ ճէսարէթ իտէմէղ իտի . զիրա
էվվէլ պիր քարա պաթաք իչինտէն կէչ-
մէք լազըմ կէլիր իտի :

Լաքին սուսուղլուքտան սըքըլըպ՝
քէնտինճէ տէտի . դապիլ քի պու պա-
թաք չօք տէրին տէյիլ տիր . սայիր չօք-
լար կիպի պիրտէ պէն թէճըրիւպէ իյլէ-
յէմ :

Չօղու չօղու չիզմէլէրիմ քիրլէնէճէք
պիւյիւք պիր քէտէր տէյիլ ա՛ :

Պունու սէօյլէյէրէք պաթաղըն իչի-
նէ օլ մունտար չամուրա այաքլարընը
ուղաթ տը . կիտէրէք պաթաք տիղքաբա-

ղընա չըքտըիսէ օրատա ալիրաղ տուրուպ
պաշլատը կէրիմի տէօնէյիմ եօքսա տէ-
վամ էտէյիմ տէյի տիւշիւնմէյէ :

Էմմա պաղը վէ իւզիւմէրի կէօր-
տիւքտէ աղղը քէօփիւրիւր իտի :

Պու քատար իլէրի կիթտիքտէն սօն-
րա տէտի կէրի տէօնմէք նէ տիւլանէլիք
տիւր . նիշուն նաֆիլէ էմէկիմի գայպ է-
տէյիմ . պիւր աղարթըք եա պիւր աղ էք-
սիք չամուր , քայտ էթմէմ , էլպէթ պիւր
սու պուլուր երքանըըմ :

Պու թարղ տիւշիւնմէլէր իլէ չա-
մուրուն իշինէ գաթ պէ գաթ պաթարաք
իլէրիյէ տօղրու կիտէր . թա՛ կէօքսիւնէ
չըքար , սօնրա պօյնունա , տուտսդլարը-
նա , նիհայէթ թէքմիլ վիճուտիյլէ պա-
թար , պօղուլարաք , նէֆէսի քէսիլէրէք
սօն զայրէթլէ քէնտիւնի գուրթարըր վէ
պաղըն էթէյինէ վասըլ օլուր :

Քէնտի աղալարընտան աքան գարա
պիւր չամուրա միւլէմմա օլմուշ . արղու
էթտիյի մէյվէյի գօփարըր վէ պաշլար
եէմէյէ . Ֆադաթ էթտիյինէ քէնտի տալի

ութանըր րահաթսըղ օլուր , երքանըպ
թէմիղլէնմէք իշիւն պիւր պէրահ ըրմաղըն
պ սչընա կիտէր , լաքին հէր նէ եաքար-
սա պաթաղըն գօգուսու իւզէրինտէ գա-
լուր . օնուն պուղուսու թէնինէ վէ քէ-
միքլէրինէ իշլէյէրէք տայիմա գօգար ,
մունտար պիւր հալա իւթիւնտէ պաքի
գալըր : Պիւրիսինէ եաղլաշտըքտա տիկէ-
րի քէնտինտէն ուղա՛ք գաշար , հէր քէս
եանընտան սափուշուր :

Սիւրթիւնէնլէր կիպի օլմաք իսթէ-
տի . իմտի վարսըն օնլարըն իշինտէ՛ սա-
քին օլուն :

2 .

ԵՍՎՐՈՒ ԳՈՒՇԼԱՐ

Իքի քիշի գօնշու պուլունարաք վէ
պունլարըն պիւրէր գէվճէսի վէ պիւր չօք
չօճուլարը օլուպ՛օնլարը պէսլէմէք իշիւն
քէնտի չալըչմալարընտան մատէ՛ սայիւր
պիւր շէյլէրի եօղ իտի .

Քօնշուլարըն պիրիսի քէնտի քէնտի-
նէ թաճիզ օլուպ՝ տայիմ մէրաք իտէր-
տի քի՝ նիճէ օլաճաք պէնիմ զէվճիմէ
վէ չօճուլարըմա պէն էօլէճէք եախօտ
խասթէլէնէճէք օլսամ :

Վէ հէր տէմ պու մէրաքտա օլուպ՝
գալպինի թիւքէտիր տուրուր իտի :

Տիկէր զօնշուսու վագըա այնի տիւ-
շիւնճէյի թութմուշիտի, Փագաթ տէ-
վամ էթմէյիպ տէր իտի . մատէմ քի
Ալլահ քէնտի գուլարընը թանըր վէ կէօ-
ղէտիր, էլպէթ պէնիմ էվլատարըմըն
իւղէրինէ տախի մուհաֆըզ օլուր :

Իմտի պու առտէմ ըահաթ վէ միւ-
ֆէրրին հաշար իտի . հաշան տիկէրի պիր
տաքիքէ օլսուն տէրունի իսթիրահաթը
վէ մէսրուրի եօղ իտի :

Պիր կիւն հաշան քէնտի մէրաքլոյէ-
թիլէ մահսուն վէ մէյուս թարլատա չա-
լըըր իտի, կէօրտիւ քի պիր քաշ թանէ
քուշլար պիր չալը արտաընա կիրիպ՝ տիշա-
րը չըքըպ եինէ կէրի տէօնիւպ տուրու-
յօրլար :

Վէ եաքընա կիտէրէք իքի թանէ
եան պէ եան եուվալար վէ անլէրտէ հէ-
նուզ տօղմուշ՝ թիւյսիւզ պիր չօք եավ-
րուլար կէօրտիւ :

Պատէհու քէնտի իշինէ տէօնտիւ-
յիւնտէ արա սըրա կէօղէրինի գալար-
րըպ քուշլարա պագարըտը . օնլար քի
կիտիպ կէլիպ՝ եավրուլարընա եէմ կէ-
թիրիլէր իտի :

Լաքին օլ գուշլարտան պիրիսի եալ-
րուլարընա կիտէր իքէն՝ պիր քարղա-
նըն փէնշէլէրինէ տիւշտիւ վէ սէֆիլգուշ
նաֆիլէ սիվրի սէսլէր չըքարըր իտի :

Չալըշան առտէմ պուհու կէօրտիւ-
յիւնտէ գալպի էվլէլէքինտէն զիատէ ալթ
իւսթ օլտու . զիրա տիւշիւնիւր իտի քի,
գուշ էօլտիւ քաշ եավրուլարտա էօլէճէք-
լէր . պէնիմքիլէրինտէ քէնտիմտէն մատէ
հիշ քիմնէլէրի եօք տուր . պէն տախի
էօլէճէք օլսամ օնլար նէ՞ օլաճաք : Պիւ-
թիւն կիւն պու մէրաքը իւղէրինտէ մէ-
յուս իտի վէ կիճէ տախի ասլա ույումատը :

Փէրտաթը կիւնիւ թարլայա կիթտի-

յինտէ քէնտինճէ տէտի : շու սէֆիլգու-
շուն եաժրուլարընը կէօրմէք իսթէրիմ :
էլպէթտէ չօղու զայ օլմուշ տուր : Վէ
չալըյա աօղրու եադլաշար :

Լաքին կէօրտիւ քի , եաժրուլար հիշ
պիրի քէտէրլէնմէյիպ սաղ սէլիմ տու-
րուրլար իտի :

Իտի թէաճիւպէ զահիւ օլարաք
պու իշին ասլընը անղլամաք իշին պիր
մահալէ կիղլէնտի :

Պիր աղ սօնրա սիվրի պիր սէս իշի-
տիպ կէօրտիւ քի տիկէր գուշ թօփլա-
տըղը եէմի հէման կէթիրտի . ճիւղէսինէ
թէվգի իտէր իտի , պէյլէճէ անալարընը
քայպ էտէն եաժրուլար տախի աճ գալ-
մաղլար իտի :

Վէ օլ փէտէր քի ճէնապշ հադդըն
հիքմէթի իւպէրինէ թէէմին տէյիլ իտի
պու կէօրտիւյիւ վադայը աքշամ գօն-
շուսունա նաքլ էյլէտիքտէ , « նէ՛ հա-
ճէթ տէտի տիկէրի , բահաթսըղ օլմաղա
Ալլահ քէնտի գուլլարընը աւլս եիւղտէն
պրադմաղ » օնուն մուհապէթինին պի-

զէնամալիւմ նիչէ՛ էսրարլարը վար տըր .
իմտի քէմալը ումուտ վէ մուհապէթլէ օ-
նա իման իտէրէք մէսըուրէն եօլումուգա
տէվամ էյլէյէլիմ :

Էկէր պանա սէնտէն էվվէլ էօլիւմ
զուհուր իտէրսէ՛ սէն էվլատլարըմըն փէ-
տէրի օլաճաքսըն վէ էկէր պէնտէն էվ-
վէլ էօլէճէք օլսան՝ սէնինքիլէրին փէ-
տէրի պէն օլաճաղըմ : Էմա էկէր ծնլար
տահա քէնտիլէրինի իտարէ իոռէճէք չաղ-
լարընա եէթիշմէգտէն իքիմիղ տախի էօ-
սէք՝ քէնտիլէրինին Սէմատէ պիր փէ-
տէրի պուլունաճաք , Հադդ թէալա հադ-
րէթլէրի ծնլարը գայըրաճաք տըր :

Է .

ՓԷՆՆԻ ԻՏԱՐԷ

ՀԱԳԳԸՆՏԱ.

ՊԻՐ ՓԷՏԵՐԻՆ ՄԷՇՀՈՒՐ ԲԵԼԱՄԻԱՐԸ

Մաքսուլ վէ մուգատտէս իլիմէր .
ղայրէթ , համարատլըք . հիւնէրվէրլիք
աքըլանէ իտարէ , կիւղէլ ատէթլէր վէ
խուլլար , ինսանիյէթ վէ հիւսնիւ թէվա-
ղու , պուսլարըն քեաֆֆէսի պիր ֆամիւ-
եանըն * պայիսի շէրէֆի տիր :

Իստի փէտէրլէրին վաճիպէի զիմնէ-
թի քէնտի խանէսի պէօյիւտիւկիւ հալտէ
կէչինմէ փուսնարլարընը տախի արթըրմաք
վէ լուծֆ ու նզամաթ վէ սէրվէթ տէ տա-

* Պամիլեա լուղէթի ատէթա 'քատըն , մա'եա-
սընտա իսէտէ , լիսանը էճսէպլիյէտէն ալընմըշ օլարաք
սոյ վէ եա խանէ անղլաշըլմալընը :

((31))

խի պէօյիւմէսինին , հէմ տախի քէնտիլէ-
րինին շան ու շէրէֆի վէ իզըէթ ու իթի-
պարըն կիւն պէ կիւն արթմասընա զայ-
րէթ քէշ օլմաք տըր :

Էթիթիյարլար պիր պաքըմա ֆամիւ-
եալարըն ֆիքր ու ճանը քըյաս օլմաղէ
պուսլարըն էն պէօյիւք մէսէրրէթի իսէ,
տիւնեատէ քէնտու էվատլարընը ֆիզի-
լէթիւ կէօրմէլէրի տիր : — Վէ իշթէ ,
պէնիմ սէվիլիւլէրիմ , պու նիյէթլէ
արղու իյլէրիմ միւղաքէրաթա կիրիշիպ
հէր նէ քի գրաաթլա վէ եա սայիրլէ-
րինտէն էօյրէնմիշ վէ եախօտ ուղսն
միւտաթէթ էօմրիւմէ թէճրիւպէ իյէմիշ
իսէմանլէրի սիղէ պէյան իտէյիմ , շէօյ-
լէ քի սիզ տախի պէնիմ նասիհաթլա-
րըմոտան վէ հէմ սիզին պու թարղ թահ-
սիլի իլմինիդտէն ֆայտէլէնիպ պախթը
սէատէթ տէ թէրադգի պուլասընըզ : Զի-
րա փէտէրլէրին վազիֆէսի քէնտու զէն-
կինլիքլէրինտէ էվլէլ կիւղէլ իսմի , իպ-
րէթի վէ նասիհաթլըյա էվատլարընա
միւֆիտ օլմաք տըր :

Շուռ ուղղուն միւտտէթ էօմրիւմտէ էօյ-
րէնտիյիմ մէվատտէն էն պիրինճիսի վէ
ղայէթ մուհիմմի հէման՝ ինչո՛ւ ԻՏԱՒԻ տիր :

Միւսէյիպլէրին քէնտի քեարըմրզա
նէ՛ գատար զարարը վէ ֆէնա նէթիճէսի
օլտուղունու , քէզա նէ՛ տէրէճէ կիւճ-
լիւք վէ էզլիյէթլէ վարիյէթին հասըլ օլ-
մասը՝ ֆէննի իտարէսի օլմայան ատէմէ
քեամիլէն նամալիւմ տիր :

Հէր քիմ քի քէնտի մէսարիֆաթը-
նա էօլչիւ վէ թայինաթ քօյմամը՝ կիւ-
նիւն պիրիսինտէ էլպէթ ֆագիր օլաճաք
տըր . ֆագիր իսէ պու տիւնեատէ պէօ-
յիւք թարըք վէ սէֆալէթտէ տիր : Շուռ
սէօղ զայէթ պի հազգըն տըր քի տէր
« քէսէսինտէ իքի աքճէսի օլմայան ատէմ
պիր թանէսինի իւմիտ էտէմէզ սայիրտէն
իմտի էվլատլարըմ , էհլի իտարէ օ-
լուպ պիր խասիմ տիւշմէնտէն քաշար կի-
պի ֆաղլա մէսաֆիրաթտան սաքընմա-
լըսընը :

— Զանն էթմէյիղ քի մէսալիֆտէնքա-
ւընարաք թէհամի օլմաք տալիս սիղէ հօշ

կէօրիւնսին :

— Հիչ պիր վաքըթ թամահքեարըքտան
մատէ շէրէֆ վէ իթիպարա զարարը օլան
պիր չէյ տիւնեատէ պուլունմաղ . էն
փարլաք վէ միւշէրէֆ ֆաղլիլէթլէր պիլէ
պունուն եանընտա մէճղուլ օլուրլար :
Թամահքեարըք զայէթ քէօթիւ պիրխույ
օլուպ՝ ինսանրն պէօյիւք սըքլէթ վէ օ-
սանճընը մուճիպ օլուր :

Թամահի ատէմ թօիլատըղը անտէ՝
էզլիյէթ վէ զայլէ չէքէր . սաքլատըղը վա-
քըթ միհնէթէ տիւշար օլուր . վէ էկէր
թէսատիւֆէն խարիճի ատէթ օլարաք
պիր մէսարիֆէ մէճպուր օլուր իսէ՝ ալ-
թիւսթ օլուպ մէրաքլանըր :

Պու թարզ վուզուաթլար իսէ թա-
մահի ատէմէրտէն ասլա նոքսան օլամաղ .
իմտի սիֆաթլէրի սայլիմա մէյուս վէ
մէրաքի օլուպ , մալլէրինին սէֆաօընը
ասլա սիւրէմէղլէր : Պէօյլէ քիմէսնէսին
կէրէք վիճուտի վէ կէրէք ճանը լահաթ
պուլամաղ :

— Էօյլէ իսէ թամահի օլմամաք իչիւն

միւսէ յիս օլմաք կէրէք տիր :
— Հէր քիմքի աքըլսըղ ատտ օլմաք
իսթէմէղ էհլի իտարէ օլմալը տըր . զիրա
կիւնլիւք օլմատըղը անտէ՝ էհլի իտարէ
օլմայըս միւսէ յիս օլուրուղ :

Սահիհէն իքթիզասը եանի մէնպու-
րի օլմայան մէսարիֆին պէյն էլ ալիմ
մաքպուլիյէթի օլմամաղ : — Պէն չօդ տէ-
ֆա կէօրմիւլլամտիր , էլպէթ պիր կիւն
տէ սիղ կէօրէճէքսինիղ քի , պիր ատէմ
հէր նէ գատար տախի պէօյիւք մէսա-
րիֆլէր էթսէ , եինէ գուսուրաթընը պու-
լուրտար :

Մէսէլա էկէր տօսթլուք վաճիպի եա-
խօտ տօսթլար նէղտինտէ մուհասթէթի
գալի սաքլամաք իչիւն պիր միւշէրրէֆ
զիյաֆէթ իտէճէք օլտան , էլպէթ սէօյ-
լէյէնլէր պուլունաճաք տըր քի , շու շէյ-
տէն փէք չօք վարըտը վէ օ՝ պիրինտէն աղ :

Վէ պէօյլէ սըրալարտա , պրաքալըմ
ֆիքիր ալթիւսթիւյիւնիւ , քայղը վէ
քարըչըքուրը , պիր շէյն իքսիւմէսինի ,
տիկէր պիր շէյն իքթիզա էթմէսինի ,

աշաքլարըն մուհիպ էթտիյի օսանճը վէ
սայիր նիչէ սըքլէթլէրի , քի ծնար ինսա-
նը զիաֆէթտէն էվվէլ եօրարլար , պրա-
քալըմ մալ զիյանընը քալղա վէ խանէ
ալթիւսթիւյիւնիւ վէ հիչ պիր շէյն
սաքլը քալմամասընը՝ պաքարսըն պու-
շէյ թէլէֆ օլուր , տիկէր պիր շէյ քայպ
օլուր եախօտ քըրըլըր , պիր թարաֆտան
ֆիլան շէյ իսթէնիլիր , տիկէր թարաֆ-
տան ֆալան շէյ էօտիւնճ ալընըր , քիմի
էմր էտէր : քիմի զայ ու թէլէֆ , պաղը-
սը սօսուշտըրըր , պիր պաշքասըտա ճէ-
վապ իտէր . պէօյիւք գուսուրաթլար ,
նէտամէթ վէ պաղը եիւրէք եարալայըճը
սէօղլէր շէյլէ տուրսուն քի պուշլար ին-
սանըն ֆիքրինէ աճը պիր թէէսիր իտէր-
լէր : Վէ նէ՞ տէրսին , էկէր զիյաֆէթին
պիրաղ օրթա քարէր օլտ , պաղըլարը
սէնի մէտհ իտէրլէր . վէ չօքլարը տա ի-
տարէնի այըպլարլար : Ֆիլ վաքի ֆազլա
մէսարիֆլէր աքըլսըղըքտան փէյտա օ-
լուր վէ պիւրէք պիր աքըլսըղըրը իճրա
իթմէք իքի քաթ աքըլսըղըք տըր :

Իզ ճիւմէ սայիր ֆաղլա մէսարիֆ-
լէրէ ըուպարէն պունլար պիր շէյ տէմէք
տէյիլ տիր, զիրա երլտա անճաք պիր
քաշ տէֆա զուհուր իտէր. պա խուսուս
էկէր պու թարզ դարմաքարը զիյաֆէ-
թի էտէն պիւթիւն պիւթիւնէ ազլընը
զայ իթմէմիշ իսէ նիհայէթ քէնտիյի էօլ-
չիւ վէ քարարտէ թութար :

Փաքաթ շու ինքեար օլունմազ պիր
կէրչէքիք տիր քի, ատէթ թախտընա
կիրմիշ սըրասըզ վէ հիսասպըզ մէսարի-
ֆաթտան մատէ տիկէր պիր շէյ ֆամիլ-
եալարըն, քէզա թէքմիլ պիր մէմալիքին
խարապիյէթինի մուճիպ օլմազ :

Միւսէյիպ քիմէսնէլէր քէնտի մալ-
լէրինէ խառնո՞ տիրլէր վէ սայիրլէրինի
եօլտան չըքարըրլար. պօրճ իլէ եաշա-
տարաք տէլիքանլըլարըն վարըշ ու ամէլ-
լէրինի ֆէնալատըրլար. անլէր քի իշտէն
վէ մէարիֆտէն զիյատէ ատէթա զէվք ու
սէֆայէ մէյիլլտիրլէր. վէ էհլի իտարէ
օլան էիթիյարլար եանընտա տուրմաք-
տան զիյատէ քէնտի պօյտաշլարընըն վէ

միւսրիւֆճիւ քիմէսնէլէր եանընտա էյ-
լէնմէյէ խօշնուտարըլար :

Պէօյլէ քիմէսնէլէր տայիո՞ գէվք ի-
չինտէ էյլէնէրէք՝ օնու քէնտիլէրինէ
խույ էտիրիլէր. թէնպէլլիյէ, կէվէկլիյէ
վէ սէֆայէ թէսլիո՞ օլուպ՝ վէ միւսէյիպ-
լիկի եալընը քէնտուլէրին շան ու շէրէ-
ֆի ատտ իտէրէք՝ մագպուլ վէ մուգատ-
տէս վարըշլարտան վէ խույլարտան ու-
զաք տուրուլար :

Վէ էկէր քէնտի զատէ թապիյա-
թըլա ֆաղիլէթէ մէյիլլի պիրիսինի
պուլալար, հէման աճէլէթէն իւլէ-
րինէ հիւճմ էտիպ՝ էթրաֆընը քուշա-
տըրլար : Միւսիւպէթ վէ ֆէնա քիմէս-
նէլէր, միւսէյիպի, բիս պօղազը, եա-
լանճըսը, ատէպսիդի, մուքալլտի վէ
խանէնտէսի վէ սայիրէսի իֆրաթ զայ-
րէթլէ քօշուպ սէյիրտիրլէր ալարը իւ-
զէրինէ . . . :

Իշթէ պէօյլէճէ սաֆտէրուն տէլի-
քանլըլար տուզաղա տիւշէրլէր. անտէն
գուրթուլմաղա ճահլլ վէ թաքատսըզ օ-

լարաք :

Վէ նէ՞ ֆէնալըքլար իճրա էթմէղէր .
չալարլար փէտէր ու մատերլէրինտէն
թալիւքաթտան վէ տօսթլարընտան . եա-
խօտ էօտիւնճ ալըրլար վէ եա սաթ ա-
լար : Կիւն տօղար , եէնի միւզայիքա տա-
խի պէրապէր տօղար . եէնի նամուսուղ-
լուքլար , պէօյիւք թաղերլէրէն լայիք իշ-
լէր՝ կիւնիւ աքչամ էտերլէր :

Նիհայէթ ֆաքիրլիք երլտըրըմ՝ կի-
պի եէթիշի . պիւա տօսթ վէ պիւա մու-
հաֆըզ քալըրլար . վաքթի զիյաֆէթտէ
տօսթ կէօրիւնէն լահպապլարընտան ին-
քեար օլունուրլար . իլթիֆաթճը ըէֆիք-
լէր քէնտիլէրին ունուտուրլար . ծնլար
քի միւսրիւֆճիւլիյի մէտհ իտէրլէր ի-
տի , վէ քատէհ էլլէրինտէ եէմին եախօտ
վատ իտէրլէրիտի էօմըլէրինի պիրպիլըլ-
րինէ թաքտիմիլլէմէկէ : Պի աշնի օլպա-
լըքլար կիպի , քի սուտա եէմ կէօրտիւք-
լէրինտէ հէփ պիրտէն թօփլանըրլար . վէ
եէմի քափալըքլարը կիպի հէման տաղը-
լլալ նապէտիտ օլուրլար :

Վէ տահա նիչէ էսէֆէնկիզ հալլէր
վէ իպրէթլէր կէօրմիւշտիւր շու կէօղլէ-
րիմ , քի ծնլարը զիքը էթմէք իսթէմէմ :
Իմտի կէրի՝ տուրուն միւսրիւֆճիւլիւք-
տէն վէ քէօթիւ հալլէրտէն , ապա սիզին
քուտրէթինիզին միւսաատէսինտէն զի-
յատէ սարֆ իլլէմէյինիզ , ֆաղիլէթէ
մէյիլ վէրին վէ սիզին պէօյիւքլէրինիզ
միւթիւ օլուն : Մէչհուր ճէմիլլէթլէր ի-
չինտէ վաքթ կէչիլին վէ սիզին վարըշ
վէ ամէլլէրինիզի ալիմ՝ քիմէսնէլէրին իպ-
րէթ վէ ուսուլլէրինէ թարիք էտին վէ
ասլա էօյիւնճէք վէ օյնաք ֆիքիլլի օլմա-
յըն : Ֆաղիլէթ , ինսանիլլէթ վէ քէմա-
լիլլէթ . պուսլարա թալէպ օլան տէլի-
գանլը պէօյիւք մէտհէ շայան տըր :

Պէտիսուլլարըն վէ քէօթիւ ամէլլէ-
րին նիհայէթինտէ նէտամէթ (փիւշման-
լըք) վէ սըգլէթ պաքի տիլ . էմին ֆա-
ղիլէթ վէ կիւզէլ խօւյար գալպլէրի ֆէ-
րահ վէ մէսէրուր իլլէր : Վաքթինիզէ
մութապըգ տուրուն , ֆիրասէթլի , ու-
յանըգ վէչալըշլան օլուն վէ ճահա կյ-

էյինք քի մէտհէ վէ լուծփ ու իթիպարա չայէթէ ատեմէր օլաւընը :

Հիւսնիւ թասարրուփ, եանի իտարէ ասլա քէտէր վէրմէյիպ ալէլ խուսուս փամիլեալարա պէօյիւք մէնփա'աթը օլուր : Նիչէ՛ լայըգարը արդիւլէրտէն վէ պլիհուտէ հալէսլէրտէն պիզի թարտ ետէր : Միւսէյիպ էվլատլար չօք տէփափամիլեալարըն պինատընը թէմէլինտէն երգարլար, փագաթ էհլի իտարէ վէ քեամիլ զաթլար օնլարըն մուճիպի սէատէթի ու սէլամէթի տիրլէր :

Էհլի իտարէ օլան ատեմ տայլումա րահաթ եաշար, զիրա քէնտի կէչինմէ փունարը թէէմին տիր վէ պուլտուղունա գանաաթ իտէն զաթ՝ փաքիր սայըմաղ :

— Միւսէյիպ եախօտ միւսրիւփճիւ քիմէսնէլէր՝ թամահքեար ատտ օլունմալըն, զիրա գաղանտըլարընա ասլա գանի օլմայուպ գաղանմաք իչլունտախի հէր չէյի իճրա իտէրլէր :

— Զանն էթմէյինիզ քի էօյլէ փէք սըգը իտարէ էյու չէյ տիր տէմէք իսթէ :

մէյօրում, խալը, իլլա սահիպ փամիլեա օլան պիր զաթ միւսէյիպ օլմայըպ էհլի իտարէ օլմալը տըր տէմէք իսթէրիմ : զիրա պիր վէտէրին վազիփէսի վէ մէփումը էվլատլարընա նասիհաթ վէրիպ օնլարը թէրպլիէ էթմէք տիր :

— Միւսէյիպ քիմէսնէտէն հօշանմատըղընը հալտէ, տէմէք տիր քի միւսէյիպ օլմայան եանի էհլի իտարէ պիր քիմ սէտէն հօշնուտսունուղ, վէ թամահիլիք իսէ պիր թարգ միւսէյիպսիզլիք օլաուղունտան սիզէ պէտ կէօղիւքմէմէլիտիր :

— Հիչ պիր վաքըթ :

— Իմտի տէտէյինիզ փէննի իտարէ գանդիսի տիր :

— Սիզ էյու պիլիքսինիզ քի պէն եալընը իշիթ տիկիմէ իսքեաթ օլմայըպ տալիմա թէճրիւպէ իլէ թաստիք իթմէք իսփէրիմ, նիճէ քի կէրչէքլիք սաղ իսպաթլար իլէ թէպէյիւն օլմոսա ինամ իթմէմ : Իմտի միւսէյիպ եախօտ միւսրիւփճիւ քիմէսնէտէն հօշանմատըղըն սէպէպի չուաուր քի հիսապսըղճա միւսրիւփ էտէր :

լէր, քեզա թամահի առեմէրի հաղ էթ-
մէմ, զիրա մալէրինի լայրքընճա քու-
լանմազլար վէ տօյմաղ պիր աչքըլա տա-
յիմ չօղա արդու խտէրէր, եալընըզ պէ-
նիմ հօյլանտըքլարըմ քէնտի հիքմէթլէ-
րինի վաքթընա վէ եէրինէ կէօրէ սարֆ
խտէնէր, վէ էօլչիյիլ թանըյըպ ֆազլա-
սընը սաքըլ պրաքանլար տըր:

— Շիմտի անդլատըք, տէմէք իսթէր-
սինիզ քի էհլի եատրէ օլան քիմէսնէ չօ-
ղուն վէ աղըն օրթատընը թանըյըպ իճ-
րա իտէնէր տիր:

— Պէլի:

— Լաքին ազը վէ չօղուն նասըլ ֆարք
իթմէլիյիզ:

— Փէք քօլայ տըր պունու ֆարք իթ-
մէսի:

— Քէրէմ էտիպ պիզէ պէյան իյլէյի-
նիզ:

— Մէսէլա պունու ֆարք էթմէսի իլէ-
րիտինի տիւչիւնիւպ վէ սաքընարաք օլա-
պիլըր, չէօյլէ քի պիր մէսարիֆ նէ էօլ-
չիւտէն աշուրի օլտուն, նէ իքթիզասըն:

տան նօքսան վէ նէ տախի լայրքընտան
զիյատէ: Վէ կէրչէք տէրիմ քի էկէրաս-
լա պիր տարըլզա տիւչար օլմուչ իսէմ,
ֆէննի իտարէտէն եախօտ հիւսնիլ թա-
սարրուֆտան մատէ սայիր պիր թարիքէ
անտէն խէլազ օլամամըլըմ: Վէ թասար-
րուֆ տէտիկիմ տախի մէնֆատթը, լիւ-
զումի վէ մազպուլիյէթի պուլունան մէ-
սարիֆատ տըր: Սիզէ մալիւմ տուր քի
թասարրուֆ օլմատըքճա քեար տախի պիր
խանէյէ տախիլ օլամազ, վէ քէնտինին
օլմատըղը եախօտ սանա էմանէթէն կէ-
թիքիլիչ պիր չէյի սաքլամաք իսթմէ-
սի պիյհուտէ պիր արդու տուր: Խմտի դա-
յէթ հաքըլը սէօյլէնմիչտիր քի, մէսա-
րիֆատտա իտարէ օլմատըքճա քազան-
մաքտան նէ ֆայիտէ օլուր: Քիչի քա-
զանմաք իչիւն չալըչըր, չէօյլէ քի քէնտի
իքթիզասընա կէօրէ քուլլանսըն, վէ
թասթէլիկինտէ պուլապիլմէք իչիւն սըհ-
հէթի հալինտէ եօրուլուր թէր տէօքէր:
Նասըլ քի պիր գարընճա եազ մէվսիմին-
տէ քէնտի գըլըք զախիրէսինի վէյտա

էտէր իսէ, աղճէյի տախի պէօյլէ գու-
լանմաք ճայիզ տիր. շէօյլէ քի իքթիզա
էթտիյի սըրատա էսիրկէմէմէլի. զիրա
ֆէննի իտարէ սագլամաք մանեասընտա
օլմայըպ լիւզումինէ գուլանմաք տէմէք
տիր: Լազըմ էթտիկի վագըթ մէսարի-
ֆաթտան սագընմաք թամահիլիք տիր:
էլպէթ պագըլարընը տիգգաթ էթմիչսի-
նիզ տիր քի, Բաւլէ պիշիրմէք իշիւն մէյ-
վէ վէ պաւ սաթըն ալրպ վէ մէքրուչ պիր
թամահլա մէյվէնին էյուլէրի իշինտէն
քէօթիւսիւնիւ սէչմէյիպ քեաֆֆէսինի-
տէ պիր գապա տօլսուրուր, սաքըլ պը-
րաքըրլար, վէ պօզուլանատէք տէօքմէք
իշիւն չալըշըյօրլար կիպի պիր տահա է-
լէ ալմաղլար: Տահա էյուլ օլմազմըյըք
իպթիտա պիր աղ սէչիպ նյըրըպ վագ-
թընտա սուֆրա իւզէրինտէ քուլանտա
եախօտ սայիրլէրէ սունմուշ օլսալար: Ի-
տարէ մի տիր պու, պէօյլէ սաքըլայըլ մը
օլուր. եօքսա թէլէֆ էթմէք տէյիլ մի
տիր: Քէզալիք եաղմուրլու հախտա պիր
թարաֆը երքըլմըլ տիվարըն հալի պու

կիպի տիր: Թամահլար առէմֆէրտա-
սը կիւնէ պէքլէր: սօնրա օ պիր կիւնէ.
սարֆ էթմէք իսթէմէզ, թէքրար եաղ-
մուր կէլիր սու իշինէ իշլէր: Տիրէկլէր
չիւրիւյիւպ չաթլար քըրլըր վէ տիվար
քեամիլէն երքըլըր. օլ վագըթ պիր աք-
ճէլիք զարարը օն աքճէ իլէ գալմամաք
միւնքիւն օլամազ: Իշթէ պէյան օլտու-
քի վագթընտա վէ իճասընտա սարֆ էթ-
մէք պիլմէմէսի նէ գատար զարարըլ շէյ
տիր: Իգպալ վէ համարալըքտան ղիյա-
տէ էլզէմ օլան շէյ վարիյէթի վէ միւլ-
քիւ պասիրէթլէ գուլանմասը եախօտ
սագլանմասը տիր:

ՊԻՐ ԶՕՐՊՍՆԸՆ ՆԱԲԵԻ ՀԱԼԻ

... Պիքմալիտն աօղմաղթամահլար
ըղլա դայէթ քէնտինի էրիթմէքտէ օ-
լուպ կիւնտէն կիւնէ քէնտի ճէօմաաթը
էօնիւնտէ սէֆիլ վէ փէրիշան օլուրու-

տու . . . : Թամահ, քեարլըք . . . քէնտիսինի
մէրհամէթսիզ վէ էմնիյէթսիզ իյէր .
զէնկինէրի քօլալար վէ ֆուգարալարտան
տախի քօրքարըտը . . . : Պիգմալիան ֆա-
զիյէթ լիյէրին քէնտի հագսըզըզնա վէ
քէթիւլիւլիւնէ թահամիւլ էթմէսինի
միւմքիւնսիզ զանն էտիպ քէնտինէ հէօքմ
էաէն պու ֆագիլէթէ քարչը էօր քէլէնիր
խըրալանըր իտի : Հէր շէյտէն գապարուպ
ալթիւսթ օլուր , հէր շէյ օնուն գալպի-
նի րահաթսըզ իտէր , քէնտի կէօրկէսին-
տէն տախի քօրքար կիճէ վէ կիւնտիւզ
տայիմա կէօղլէրինտէն ույքու քէսիլմիշ ,
վէ իգպալ քէնտինէ գաղէպ օլմաք իչիւն
օնուն խաղինէսինի արթըրըրտը . քի օն-
լարըն սէֆասընը սիւրէմէզ վէ հէր նէ
շէյի քի մութլու օլմաք իչիւն արարսա-
յըտը , օլ շէյ իլէ մութլուլըքտան մահ-
րում գալըր , խարճատըզընա աճընըր վէ
գազանտըզըմը գայպ իտէրիմ տէյի գօր-
գար վէ գազանմաք արզուսիյլէ քէնտինի
էրիտիր իտի :

Փէք սիզ վաքըթ տըշարըյա կէօրիւ-

նիւպ , սէրայընտա մէրաքլար իչինտէ քէն-
տի պաչընա օթուրուր , քէնտի տօսթլա-
րը պիլէ օնա շիւֆհէլի կէօրիւնմէմէք ի-
չիւն եանընա եագլաշմաղա ճէսարէթ է-
տէմէզլէր իտի :

Հիյպէթլու պիր թագըմ մըղըաքլը
պլայը , տալ գըլըճ օնուն սէրայընըն էթ-
րաֆընը տայմա պէքլէր վէ քէնտիսի տա-
խի իչէրտէ քէնտիսինի վիքայէ էտիպ օ-
թուրուր իտի , օրտաքի օթուղատէթ օ-
տալար վար իտի պիրպիրինէ իլավէլի վէ
կէշմէ տէմիր քաբուլար իլէ , քի օնլարըն
հէր պիրի ալթըյար սիւրկիւլէր իլէ քա-
բանըր , վէ պիլինմէզ քի օնլարըն հանկը-
սընտա ույուր իտի , վէ նասըլ քի թահ-
քիք իտէրլէր ափանսըղ տիւշմէնլէրտէն
էօլտիւրիւլիւրիւմ տէյի քօրքուսունտան
իքի կիճէ իւսթ իւսթէ պիր օտատա եաթ-
մըշ տէյիլ տիր . քէզալիք օնլարտան տա-
հա զիյատէ թաթլը օլմաք տօսթլուք լէզէ-
թինի թանըմազ իտի . էկէր օնա ֆէրա-
հիյէթ արատընտա տօսթլուք իչիւն սէօզ
օլաճաք օլուրսա իտի . օնու քէնտինտէն

ուղաքլանմըլ վէ քէնտի եիւրէյինտէ իս-
քեան իտէմէղ տէյի քըյաս իտէր իտի :
կէօղլէրի չէօքմիչ՝ աթէչի՝ սէրթ՝ վէ քան
րէնկի պաղլամըլ օլուպ հիչ տուրմաղ
տէօրթ թարաֆա տէօնէր . ուֆաճը պիր
խըրքլթըտան աքլը պաչընտան կիտէրէք
քուլաքլարընը տիքէր իտի : Պէնզի էօլիւ
րէնկինտէ , զայիֆ , վէ տայմա դասապէթ-
տէ վէ մէրաքտա օլտուղունտան եիւղլէ-
րի պուրուշմուշ . սուս տուրուր , ախ է-
տէր , վէ քէնտի պաղլըրաս քլարընը տաղ-
չայան զամիրինի կիղլէյէմէտիյինտէն՝ տա-
յիմա կէօյիւս կէչիւրի՝ հայքըրըր իտի :
Լէզէթլի թամալար օնա տաթսըղ
կէլիր , օնուն էվլատլարը քէնտինէ ու-
մուտ օլաճաք եէրտէ , հիյպէթ վէ քօր-
քու վէրիւրէր իտի , չիւնքիւ օնլարը քէն-
տինէ պէօյիւք տիւչմէն զանն իտէր իտի :
Քէնտի միւտտէթի էօմրիւնտէ չի-
ֆէսիղ պիր տաքիքէսի օլմատը . վէ չի-
ֆէ էթտէյի քիմէսնէնին քանընը տէօք-
մէյէ քէնտի էօմրիւնիւ ուղաարըր ըտը :
Նէ աքըլըղ , հիչ ֆիքըրինէ կէթիւր-

մէզլիտիքի , օ՝ քէնտինին կիւվէնտիյի մէր-
համէթսիղլիք քէնտինի թէլէֆ իտէճէք
իտի . քէնտի ուշաքլարընտան քէնտիսի
կիպի չիֆէլինին պիրի , օլ ինսան քիւվէ-
թինտէ օլան ճանաւարըն էլինտէն տիւն-
եայը քուրթարմաղա զայրէթ էտէճէք
իտի :

Իյթէ պիր զօրպա քի՝ քէնտիսինի սէա-
տէթլի էթմէյէ թալէպ էթտի . խազնէ-
լէրինին չօքլուղու վէ մէսնէտինին իւճէ-
լիյի իլէ օնա նայիլ օլուրում զանն էթ-
տի . վաքըս քէնտի արղու իյլէտիկինէ
մուվաֆֆաք օլտու , էմմա օլ խազնէլէրի
վէ հէօքիւմաթը իլէ պիլէ սէֆիլ վէրի-
շան իտի :

Էկէր օ՝ չօպան օլտա իտի՝ սէատէթ-
լի օլուր , քէօյվարիճէ պիկիւնահ սէֆա-
լարը սիւրէր վէ օլլահ ու զէհիրտէն քօր-
քուսուղ էօմիւր կէչիւրի իտի :

Ինսանլարը սէվէր , հէմ տախի օն-
լարա սէվկիւլիւ օլուր . աալա պէօյիւք
խազնէլէրէ մալիք օլմաղ իտի . քի քում
եղղընը կիպի քէնտինէ ֆայիտէսի եօք-

տուր , զիրա օնլարա էլինի պիլէ եաքլաշ-
տըրմադա ճէսարէթ էտէմէզ :

Վէ լաքին եէրին մահսուլունուն սէ-
ֆասընը սէրպէսթ սիւրէր իտի . իքթի-
զասը օլան շէյլէրին հիչ պիրինէ ասլա
միւհթաճ օլմայարաք : Կէօզիւքիւր քի
պու ատէմ իսթէտիյինի իճրա իյլէյօր .
ֆաքաթ լազըմ տըր քի էյույի իճրա
էթսին . քէնտի արզուլարընա մալիք օլ-
մուշ սայըլըյօր , էմմա օնլարըն չօքլարըն-
տան մահրում չըքար , եալընըզ քէնտի
զալըմ խույլարընը իճրա էտէր : Թէմահ-
քեարըլքտան քօրքուտան վէ շիւբհէտէն
մէյլ իտէրէք՝ ճիւմլէյէ հիւքմ էտիյօր
կիպի կէլիր քէնտինէ , վէ լաքին քէնտի-
նէ պիլէ հիւքմ իտէմէզ . վէ օնուն հէր
պիր պէտ խույլարընըն սայըսընա կէօրէ
պիրէր զօրպալար վէ ճէլլատլար օնա հիւ-
քիւմ էտէրլէր :

Զօրպալըք ճէօմաաթտան զիատէ զօր-
պայա քէտէրլի տիր . օնա մալիք օլտուղու
իչիւն ասլա մութլու տէյիլ տիր . օնու
քայոյ էթտիյի իչիւն սէֆիլ տիր :

Պիր զօրպա քէօթիւլիյիւ պէօյիւք
հազմիլէ իճրա էտէր . լաքին քէնտի մէս-
նէտինին իւճէլիյինէ օնու մէնֆաաթլը
գըյաս իթտիկինտէ չօք տէֆա քէնտի
յէ միւֆիտ օլամադ :

Վաթան իչիւն խըտմէթտէ պուլուն-
մաք էօլէնէտէք վաճիպ տիր . էմմա նէ՝
զօրպալըք՝ իսթէմէք վէ նէ տախի օնու
եէթիյտիկի անտէ իսքեան էթտիրմէք
ճայիզ տյէիլ տիր : Ֆ .

Ժ :

Ե Զ Ե Պ Ո Ս

ԵՍՈՏ

ՅԱԶԻԼԵԹ ՍԱՀԻՊԻ ԶԵՆԿԻՆ

Եղէպոո աքըլը տըր . կէրէք ֆիք-
րինին , կէրէք հասսէլէրինին սէֆասընը

* Պազը սէպէպէ մէպնի տօքուզունճու հիքէպէ
լազլ օլունմու շտուր :

արատա պիր տէյիշտիրիպ թեպտիլ էթ-
մէնին եօլունու պիրի . քէնտիյի հէր
տիրլիւ սէֆիհլիյէ վուրաճաք շէհվէթի
վար իքէն նէֆաինի զապթ էտէյօր :

Եղէպոսուն մալի վար , կէնճլիյի վար ,
շէն թապիյաթ տըր , վէ մասրաֆը սէ-
վէր , տիկէր զէնկինլէր միսիլու պու շէյ-
լէրի վար , անճաք մալինի ֆաղիլէթինէ
քուլլանըր :

Թապիյաթընա լաղըմ օլանը , բիւթ-
պէսինէ վէ զիմմէթինէ տիւշէնի հիշ է-
սիրկէմէղ , պօլ պօլ խարճ էտէր . պէտ
ամէլէ , բապըթասըղ շէյլէրէ կէլինճէ՝
պիր աքճէ վէրմէղ : Արատա էյլէնճէլէ-
րի տէ վար , քէնտինի սըքըյա քօյմաղ .
օյունտան էյլէնճէտէն քալմաղ . օյուն
քեաղըտը շէյթանըն իճատը տըր տէմէղ .
անճաք տէֆիղամ էտէճէք էյլէնճէլէր
արար . էյլէնճէտէն ուսանաճաք վաղ-
թի պիրի , իլէրիսինի ալըր . զիրա
պիրի քի զէվք տէտիլէրի տախի պաղը
իլի ճիւտ քիթապլար կիպի մուխթասար
եաղըլըրսա զիէատէ ֆայտալը օլուր :

Էլլէր կիպի պաղէլէրի , կէզէճէք
եէրլէրի վար , իշլէրինտէ մաղարալարը
սէրսէպիլլէրի վար , օյմա սիւրէթլէրի ,
եաղմա միւճէսէմլէրի վար , լաքլն զէվք-
լէրինի էլլէրտէն էյի չըքարըր . 'էլլէրին-
քինտէն էյի , էլլէրինքինտէն պահալը
օլտուղու իշին տէյիլ , իլա սահիպինին
տիյէրի էլլէրտէն զիյատէ օլտուղու ի-
շին :

Թապիլըլէրին կիւզէլիյի՝ եաղան ուս-
թանըն հիւնէրինտէն տէյիլ տիր . օյմա-
լարը ճանը կիպի կէօրիւնիւրսէ , սահի-
պինին գալպի կիւզէլիյի տիր քի , իշին
ուսթալըղըն մարիֆէթինի արթըրըպ .
թապիյաթտէ պայաղը կէօղլէրին կէօր-
մէտիլի կիւզէլիյի կէօսթէրի , կէրէք
ֆիքիրտէ , կէրէք հասսէլէրտէ օլան շէյ-
լէրին կիողէլիլիյինի շօղսւ , քիշինին գալ-
պի կիւզէլիյինտէն հասըլ օլուր : Կիւ-
նէշ կիպի կիւզէլ շէյ օլամաղ քի , պիր
շէյի հէմ կէօսթէրի՝ հէմ ֆիարլաք կէօս-
թէրի : Քէզալիք ֆաղիլէթ կիպի էյի
շէյ օլամաղ քի , զէվքին սէֆանըն շէշ-

նիւնի արթըրը . հաթտա ֆաղիլէթ քէն-
տի ճիւմէտէն լէզիդ սէֆա տըր : Գիշի
թէնին սէֆալարընըն չէնիսինի տույմաք
իչին ճանըն գուտրէթլէրինի թէրպիյէ
էտիպ , օնլարը էյլէնտիրմէլի , վէ պիր
քեամիլ աքըլ հասսէլէրին սէֆասընա
եարտըմ էտէր :

Եգէպոս՝ կէլէն իգպալի էլէ տահա
զիյատէ էյլիք էթմէյէ պօրճ նազարըյ-
լա պաքար , պիր պինա եափտըրաճաք
օլաա՝ քիպրինտէն տէյիլ , էլէ էյլիք էթ-
մէք իչին տիր . պէսլէտիյի իշճի ֆուքա-
րանըն սայըսընը սէվինէ սէվինէ սայար ,
վէ իչլէտիքլէրի թաչը էքմէյէ թէպալիլ
էթտիյինէ խօյլանըր : Պիլիր քի՝ թանդըրը
քէնտինէ նէ գատար քէրէմ էթմիչ իսէ ,
խալքտա քէնտինտէն օլ գատար քէրէմ
ումար : Վէ էլլէրինտէն պիւյիւք օլմուշ
իսէ , էլլէրինտէն տախի ֆաղիլէթլի օլ-
մալը տըր : Էլինտէքի մալ՝ ֆուքարանըն
էլինէ կիզլի եօլլարտան աքար , Պէսլէյէն
էլի՝ պէսլէտիյի ֆաղըրա կէօսթէրմէզ :
Քէնտի կէօրիւնմէտէն քապահաթսըղ տէր-

տիմէնտին հափիսխանէսինի աչար՝ պու-
քաղըսընը քըրար :

Վէ էյլիյինի կէօրէնլէր էյլիք էտէ-
նի պիլմէտիքլէրինտէն մահճուպու օլմազ-
լար : Պիլիր քի՝ պիւյիւքլիյիւն քիշիյէ
քաղասը թէհլիքէտի վար , պիւյիւքլիւք
քիշիյի պիւյիւթմէտիղի հալտէ խօրլար ,
րիւթպէսինտէն տիւշիւրիւր : Պիլիր քի՝
ֆօտուլուղուն իճատ էթտիյի ֆարպարա
նիսպէթ թանդըր հէր ըլթպէնին տէվ-
լէթինի պիր պիրինէ պէնզէտիր . պէտ-
ամէլ զէնկինլէր , ֆայիտէսիզ մալտար-
լար , փութ կիպի փութ խանէլէրինտէ նա-
ֆիլէ օթուրուրլար : էյլիք սահիպի օլ-
տուքլարընը պէյան էթմէտիքտէն սօն-
րա քիմսէ վարըպ թափընմազ : Մըսըր
փութ փէրէսթլէրինին թափտըղը մայմուն-
լար կիպի մաս քարա , եախօտ թիմսախ-
լար կիպի զիյանքեար փութ օլուրլար :
Ինսանըն տէվլէթի էթտիյի էյլիք գատար
օլուր , վէ ատիլ թապիյաթ էն ազիմպօր-
ճուն միւքեաֆաթընը՝ քիշինին գալլի-
նի էն ազիմ ֆէրահլըյլա էօտէր :

Եղէպոս զէվբի սէֆայը սէվէր, ւա-
քին ագլըյա՝ իտարէ էտէր : Զէվբի սէ-
չէր, քիմինէ աչքըյա սարըլըր, քիմինի
սաքընարաք էտէր, քիմինտէն տախի իք-
րահէն դաչար : Քէօթիւ ատամըն զէվբի
էտէրքէն եուֆ օլուր, սօնրա ֆիքրինտէ
նէտամէթտէն զայրի շէյ դալմաշ : Եղէ-
պոսուն էթտիյի սէֆալար՝ պիթտիքտէն
սօնրա տա սիւրէր, վէ խաթըրնա կէլ-
տիքճէ, սէֆայը էթտիյի վաքթ դատար
ֆէրահ տույար :

ԵՌԻՆՎ

ԺԱ.

ՔՈՒՇԼՍՐԸՆ ԵՌԻՎԱԼԱՐԸ

Քուշարըն եուվալարընտա ճէնապը
Հագդըն պիր հիքմէթի նէզարէթի կէօ-
րիւնիւր. քիչի դալպինտէ պիր շէյ տույ-
մաքսըղըն սէյր իտէմէդ օլ Սլլահանի հիք-
մէթի, քի քուվիէթսիղէ հիւնէր, վէ
դայտսըղա ագըլ ու պասիրէթ պախշէյ-
լէյօր :

Աղաճլար չիչէկէրինի աչտըքլարըն-
տա՝ սայըսըղ իշճի գուշլար քէնտի ամէլա-
թընա (չալըշմալարընա) պաչլարլար : պա-
ղըլար պիր էսկի տիվարըն գօվուշունտա
սաման չէօվլէրի թաչըրլար, պագըլար պիր
խանէնին փէնչիրէսինտէտ իվարտի քէրլէր :
պագըլար պարկիրին քույրուզունաան պիր
գըլ եախստ գօյունլարըն չայըրտա տէօք-
տիւյիւ եաքաղասընըն թուլթամընը կէօ-
թիւրիւրլէր : Օտուննուլար վար, քի աղա-
ճըն թէփէսինտէքի ինճէ տալլարը էյիպ
գըրարլար : իշճիլէր տախի վար քի տէվէ
թիքէնինտէն իրէք չըքարըրլար : Պինլէր-
ճէ սերայլար եիւքսէլիւր, զիրա հէր պիր
եուվա պիրէր սերայ տըր. պէհէր եուվա-
տա կիւզէլ թէպէտտիւլաթ վուգու պու-
լուր : փարլաք պիր եումուրթա՝ ին-
ճէ թիւյլիւ պիր եավրույա թէպտիլ օ-
լուր : եավրու թիւյլէնտիքտէ՝ քէնտի ա-
նասը եուվանըն իշէրիսինտէ այաղա գալղ-
մաք էօյրէտիր : Պիր աղ վաքըթտան սօն-
րա՝ եավրու քէնտի պէշիկինին (եուվա)
քէնարընատէք եաղլաչըպ՝ անտէնքեայի-

նախքան իւզերինէ իւք տէֆա նազար է-
տէր :

Հէման քօրքու վէ տէհչէթլէ շաշը-
րըպ՝ գարտաշարը եանընա աթըլըր : Օն-
լար քի տահա պու սէյրանը կէօրմիւշ
տէյիլտիրլէր . ֆաքաթ քէնտի փէտէր ու
մատէրի սէտասընտան տիշարը չըքար :
Հաւալարըն յպու ուֆաճըք փատիշահը
քէնտի պաշը իւզերինտէ տահա սէպավէթ
նիշանընը թաշըյօր , կայրու պիլա տէհ-
չէթ կէօյիւն կէնիչիյիլնի սէվիլէրին տալ-
ղա միսիլի սալլանան թէփէլէրինի վէ
քէնտի վաթանը օլան մէշէ աղաճը ալ-
թընտաքի չիմէնէր իլէ միւզէյէն տէ-
րէլէրի թէմաշէ իյլէմէկէճէսարէթ խտէր :

Էգ ճիւմլէ հաշան օրմանլար քէնտի-
լէրինին պու եէնի կէլէն միսաֆիլինի գա-
պուլ խտէրէք մէսրուր օլուրլար խէ՝ սա-
յիր մահալտէ պիր էլստիյար քուշ քէն-
տի քանատլարընըն եօրուլմուշ օլտուղուն
տույարաք՝ մէլուն վէ մէյուս պիր սու-
յուն աքընթըսը եաքընլարընտա տիւշեր
վէ էօլիւմիւնէ պէքլէր . օ՝ քի օրատա ,

օլ ըրմաղըն եաքընլարընտա քէնտիլքէյ-
ֆինճէ թէրէննիւմ էյլէտի , վէ օլ մա-
հալտէն չօք ուզաք տէյիլ տիր քէնտի
եուվասընը վէ միւթէրէննիւմղիւրիյէթի-
նի թաշըմաքտա օլան աղաճլար : Ծ .

ԺԲ .

ԳԼՄԱՆԶԷ

Նորվէճիանըն քարանլըք օրմանլա-
րընտա փօյրաղ մըրըլտանըր , տաղլարը
քար քափիւմըշ տըր , Նվէ եալըն կէշիտ-
լէրտէ սուլար գէնճիրպէնտ քալմըշլար
տըր . պէյաղ պիր քէֆին օվալարը գափ-
լար :

Պիր տէրէնին տարաճըք իղինտէն ա-
ղըր աղըր վէ ֆիլքրինի տէրին տիւշիւն-
ճէլէրէ վէրմիւ պիր ատէմ եէօրիւր . օ .
նուն էլպիսէլէրի երրթըք տէօքիւք տիւր .
Պաղը՝ էօլլիսիւղ մէշաքաթլա գարաւմըշ
կէօլլէրինի կէօյէ տօղրու գալտըրըլ , պա-
ղը՝ քէնտի պաղըշլարընտան մէյուսիյէթ

չիմէք թէրի փիւսքիւրիւր : Վաքթ տան
էվմէլ պուրուշմուշ եիւղէրինն իղէրին-
տէն կէօղ եաշլարը աքար , աճը աճը ա-
հուվախ սէտալարը չըքարըր : օ՛ գատար
հիյայէթլի տէրտէր արասընտա ճանը
ալթիւսթ օլուր :

Ղաֆիլ առըմլարընը թէղէտիր , վէ
պիր օրմանլըքտան կէչիպ վէրան պիր գու-
լիպէնին դափուստնա վուրուր . իքի նէ-
ֆէր մէլայիք կիպի գարընտաշլար գա-
փույու աշարլար . . . ղէվալլը չօճուքլար
եանաքլարընըն հէնիւզ աշըմըշ կիւլէրի
սօլմաղա եաքըն կիպի կէօրիւնիւր իտի :
Քէնտիւրէրին փէտէրի օլան պու էճնէպի-
նին քուճաղընա սէյսրտիրլէր : վէ օնուճ
սօլմուշ թուտաքլարը գըղարըր օնլարը
բուս էտէրէք : « Պապա՛ , տէրլէր պայ-
կըն պիր սէս իլէ ա՛ճըղ . . . պի-
րաղ էթմէք » : Սէֆիլ փէտէր ճէվապէն
« Ալլահ քէրիմ տիր » տէր : - « Անամըղը
կէօմաիւքտէն պէրու եալընըղ պիր փար-
շա էթմէք եէտիք , մէյէր օ՛ սօնուճու-
սու մըլըտը :

Սէֆիլ փէտէր չօճուքլարը քուճաք-
լայըպ օտայա կէօթիւրիւր : պիլա հըֆղ
փէնչըրէրի դափաք վէ աճէլէթէն ամ-
պարա սէյիտիր պիր եէյէճէք արամա-
ղա . ֆաքաթ հիչ պիր շէյ եօղիտի : Սիւ-
քիւթ վէ մէյուսիյէթլէ տօլմուշ օտայա
տէօնտիւ . կէօրտիւ էվաալարընը սօլմուշ
վէ պայըմըշ : չօճուքլար , տէտի աննրա-
րընը բուս էտէրէք . իսթէրմիսինիզ աղա-
ճըք խօրա տէվմէք : Պունու սէօյլէյէրէք
թօղլանմըշ քէմանը տիվարտան աշաղա ալ-
տը , վէ պաշլատը միւֆէրիհ պիր մա-
քամ (հաւա) չալմաղա : Նիչէ քի չալկը
քըղըշըր իտի չօճուքլարըն սիֆաթլարը
տա կիւլ կիպի գըղարըր վէ աճըլըքլարը-
նը ունուտարաք խօրա թէփէրլէր իտի .
զայիֆ եանագլարը իւզէրինտէ ուզուն
գումրալ սաշարը աալանըր իտի օնլարըն
տիրի հարէքէթլէրինտէն : Պէտապաթ
փէտէր օնլարը պու թարղ ֆէրաշլանմըշ
կէօրտիւքտէ՛ քէնտի կէօղ եաշընը կիղէ-
մէք իչին եիւղիւնիւ էօթէյէ չէվիրտի :
Չօճուքլար պու եալանճը ֆէրահի-

յէթտէն սօլուքլարը քէսիլէրէք՝ չօք կէչ-
մէտի տիւշիւպ ույուտուլար : Փէտէրէրի
ճիւղպէսիյէ ընլարը էօրթտիւ վէ ույ-
քուլարընը պօղմամաք իչին հաֆիֆճէ ան-
նըլարընը բուս էթտիքտէն սօնրա , Էս-
թաքլարընըն Էանընտա տիղ չէօքիւպ՝
քօյվէրտի քի քէնտի տէրալէրի սէրպէսթ-
ճէ տիշարը տէօքիւլին : « Սիւպհան
Ալլահ չաղըրտը , բա՛հմ իյլէ պու պիկիւ-
նահ սէֆիլէրէ : ա՛խ , չէքտիքլէրի տէրտ
փէք չօք տըր : ընլարըն էօմրիւ շիմտիյէ-
տէք պիր տիւղիյէ էգիյէթ (ճէֆա)
իտի » :

Պունու սէօյլէյէրէք գուվվէթի քէսի-
լիպ՝ քէնտի իւղէրինէ էյիլիպ տիւշտիւ .
վէ էօլիւմտէն մատէ՝ սէֆիլ քիմէսնէնին
պիրիճիք թէսէլլիսի օլան ույքու կէլտի
պիր վաֆիր քէնտի աճըլարընը ունութ-
տուրմաղտ :

Սապահլէյն ույանտըղը կիպի իւք նէ-
զարընը իքի էվլտալարը իւղէրինէ չիվիր-
տի . . . կիւնէչին պիր փէրթէվի ընլարըն
պէյաղ Էանաքլարընտա օյնայօր կիպի

կէօրիւնիւր իտի . . . պիրպիրլէրինին քաւ-
ճաքլարընտա վէ հարէքէթսիղ իտիլէր .
էմմա փէտէրլէրինին էօփիւչլէրի քայրու
ընլարը ույանտըրամատը . . . իքի չօճուք-
լար էօլմիւլէր իտի : 0 .

ԺԳ .

ԱՃԷՄ ԱԼԻՊԵՆԻՆ ՎՈՒԳՈՒԱԹԼԱՐԸ

Շահապպաս նամ աճէմ շահլարըն-
տան պիրիսի , քէնտի սէրայտարլարընըն
քէնտույի ալտաաապիլէճէքլէրի իհթիմա-
լինի ագլ էտիպ տիւշիւնէրէք , պիր միւտ-
տէթ սէրայընտան չըքրպ վէ կիզլիտէն՝
քէօյլէրի վէ էյալէթլէրի կէղէրէք քէն-
տի ճէօմաաթընըն հիյէէթի ասիլէսին-
աէ կէօրմէք վէ ընլարըն ազատէ վարը-
չընը վէ սէօյլէյիչինի թէմաչէ էյլէմէք
տըղուսուլա քէնտի սէրայտարլարընտան
սատըգ պիրիսինի պէրապէր ալըպ Էօլա
չըքտը :

Պէօյլէճէ պիր վաֆիր տէօնիւպ տօ .

լաշտորդ տան սօնրա՝ օվանըն պիրիսինտէն
կէշտիքլէրինաէ՝ սէրայտարընա շէօյլէ
սէօյլէշիրտի : պէն ինստնլարըն կիւղէլ
առէթլէրինի աալա պիւմէմ, կէօրտիւղիւմ
պէհէր շէյ պէնտէն կիղլի օլուպ, պու ի
սէ եափմա պիր շէյ տիր վէ աալա հիյ-
եէթի ապիյէսինտէ տէյիլ տիր . քէօյ-
լիւլէրին էօմրիւնէ ալրշմաք իսթէրիւմ,
սէրայտարլարըն եիւղիւնէ քայրու պա-
դամայաճաղըմ, ծնլար քի միւտահանէ
իլէ եիւղիւմէ պաղարլար իմաի կիտիպ
կէօրմէլիյիմ չիֆթճիլէրի վէ չօպանլա-
րը : ծնլար պէնի թանըմաղլար :

Պէօյլէճէ չօք քէօյլէրտէն կէշիպ՝ ին-
սանլարըն խօրա տէփմէլէրինէ վէ օյուն-
լարը իւղէրինէ հէյրան գալըրտը, սէրայ-
տան ուղաք մահալլէրտէ պէօյլէ իսթի-
րաաթ վէ պիլասարֆ էյլէնճէլէր պսւ-
տուղու իւղէրինէ թէաճճիւպ էտէրէք :

Պիր կիւն չօք կէղմէքաէն իշթահը
աչըլընջ օլուպ՝ պիր գուլիպէյէ տախիլէն
օրատա քէնտինէ կէթիրիլէն քէօյլարի
եէյէճէքլէր՝ քէնտի սուֆրաաղընն թա-

ամլարընտան զիւտաէ լէզիզ կէլտի քէն-
տիսինէ :

Սայիր պիր կիւն ուֆաք պիր բրմա-
ղըն իսլաթաղըն չիմէնլիքտէն կէշէրքէն՝
աղիր չընար աղաճընըն կէօրկէսի ալթընտա
պիր կէնճ չօպան կէօրտիւ, քի քէնտի
սիւրիւսինիւն եանընտա օթուրմուշ՝ դա-
վալընը էօթտիւրիւրիտի :

Օնուն եանընա կիտիպ իսմինի սօր-
տուղունտա՝ իւղէրինտէ թաթլը թապի-
յէթ վէ լաթիֆ պիր սիֆաթ կէօրտիւ :
Օնուն կիյտիղի եըրթըք էլպիսէլէր՝ աալա
քէնտի կիւղէլիղինի վէ փարլաքլըղընը
թէպաիլ էտէմէղլէր իտի :

Շահը միւշարիլէյհ իլք աղըզ զանն
էթտիքի պու պիր խանէտանտէն օլուպ՝
թէպտիլի հիյէէթ պիրիտի իտի . լաքին
չօպանտուն աղնատը քի քէնտի փէտէր ու
մատէրի էթրաֆտաքը քէօյտէ սաքին է-
տէրլէր վէ իսմիտէ Ալիպէ տիր : Շահ
աղիր էյեամօսունլա սէօյլէշտիքտէ՝ սէօզ-
լէրինէ մայլ օլտու . ճէօմաաթըն հազ-
գընտա օնտան չօք մալիւմաթլար ալտը

վէ հէր նէ քի քէնտի սերայտարլարը
քէնտինտէն կիլլէմիշ իտիլէրսէ, սէր-
պէսթճէ ճէվապ էտէր իտի Շահըն սի-
վալլէրինէ : Պու տէրիգանլընըն խալիսա-
նէ սափաէրունլուղու կէօրիւպ պաղը տէ-
ֆա կիւրիւմսէր իտի քէնտի էֆքեաբընը
պիլահիճապ սէրպէսթճէ ոէօյլէտիյի ի-
շիւն :

Օնուն պաղըչլարը աթէշի օլուպ՝
ասլա եապանիյէթ նիշանէսի կէօղիւքմէզ
իտի . սէսի ահէնկլի, սէօյլէյիշի հօշ վէ
նազիք . սիֆաթը զայէթ եաղըչքը, էմ-
մա քէնտի կիւղէլիյի գարըճա տէյիլ ի-
տի . չօպանը մէզքիւր հէման օն ալթը եա-
չընտա պիր տէլի գանլը օլուպ սայիր-
լէրինէ նասըլքի կէօղիւքիւր իտի իսէ՝
քէնտինին էօյլէ օլտուղունու ասլա պիլ-
մէզ իտի . էօյիւնճէք վէ ֆօտուլ օլմա-
յըպ՝ քէնտիսի քէօյիւն սայիր չօպանլա-
րը միսիլի սէօյլէշէն վէ միւթաալա ի-
տէն դանն իտէր իտի :

Շահը միւշարիլէյհ օնունլա սէօյլէ-
շիպ՝ ճէօմաաթըն հալի ասլիյէսինի անդ-

լատըղը իշին չօք քէյֆլէնտի, զիրա օն-
լարը քէնտի էթըրաֆընը գուշատան միւ-
տահանլէրտէն ասլա անղլայամաղըտը
արա սըրա պու տէլի գանլընըն սափաէ-
րունլուղու իւղէրինէ կիւլէր վէ քէնտի
սիվալլէրինի ասլա օնտան սաքընմազ ի-
տի :

Քէնտի իշիւն եէնի կէօրիւմիւշ պիր
սէյրանըտը պու . հաշան օնուն պիլաֆի-
թուր սէօյլէյիշինի կէօրիւր իտի . պէրա-
պէրինտէ պուլունան սէրայտարընա նի-
շան իլլէտի, քի քէնտինին փատիշահ օլ-
տուղունու պէյան էթմէյիպ՝ եօլտաշ օլ-
սուն օնա . զիրա քօրքար իտի քի Ալիպէ
քէնտինին քիմիլէ սէօյլէշիյօր օլտուղու-
նու անղլատըքտա պիր տաքիքէտէ քէն-
տի աղատըղընը օլմայա քի զայպ էթսին :

Պաղարըմքի . տէտի Շահ քէնտի սէ-
րայտարընա տէօնէրէք, պաղարըմ քի
էն էտնա սընրֆլարտա տախի կիւղէլ վէ
նազիք ինսանլար պուլունայօր : Քէնտի
սիւրիւսիւ պիրլէ եաշայան շու չօպան-
տան մատէ՝ ասլա պիր սէվիլիլի հէօքմ-

տար կէօրմէմիշիմ, քէնտիմի մութլու առտ
խտէր իտիմ Եկէր պունուն կիպի նաղիկ
վէ ագրլլը Եվլատա փէտէր օլտայրաւմ :
Մնուն ֆիքրի իլմ ու հիւնէր թալիմիյէ
քէմալիյէթ պուլուքտա՝ Ելպէտ կիւ-
նիւն պիրիսինտէ փայէտար պիր դաթ օ-
լաճագ տըր, օնու եանըմտա պէօլիւթ-
մէք իսթէրիմ :

Շահը միւշարիլէյհ Ալիպէի սերայընա
կէօթիւրտիւ, իլմ ու ֆինուն հագդըն-
տա օնտաքի հալվէսի կէօրիւպ թէաճ-
ճիւպ իտէրէք. իմտի օգուճագ, եազմագ
վէ թէրէննիւմ իլլէմէք Եօյրէթտիքտէն
սօնրա, առէմին ֆիքրինի աչըճը ուլում
ու ֆինուն վէ սանաթլարը տախի թահ-
սիլ Եթտիրտի :

Ալիպէին կէօղլէրի իլք տէֆա սէրա-
յա տախիլ օլտուղունտա՝ օնուն շէրէ-
ֆինտէն քամաշար վէ իքպալին պէօլէ
պիր ափանսըղ վէ ումուլմաղ թէպէտտիւ-
լաթը օնուն ճանընա վէ դալպինէ թէէ-
սիր Եթտիլէր, ֆէնտի թօփուղունուն,
գափալընըն վէ չօպանի ըուպալարը Եէ-

րինէ՝ ալթուն իլլէմէլի վէ ինճի իլէ տօ-
նանկըլը չիթարի դաֆթան կիյտի. քէնտի
կիւղէլիկի սերայըն շէրէֆինի տահա զի-
եատէ արթըրտը, վէ Եֆէնտիսինին Էմի-
յէթինի քէսպ Էտիպ՝ սերայըն քեաֆֆէ-
յի եիւքսէք իլլէրինէ մէմուր նապ օլ-
տու վէ նիհայէթ աճէմիսթանտա փայէ-
տար պիր ըիւթպէյէ Եէթիլէտի :

Շահապաաս նիճէ քի սաղ իտի իսէ՝
Ալիպէին իւղէրինտէն նէղարէթինի Էք-
սիլթմէղ իտի. Էմմա Ալիպէ քէմալիյէթին
տուրղուն սիննինէ Եէթիլիւթի իսէ՝ քէն-
տի սապըք հալի սէաաթթի ֆիքրինէ կէլ-
տիքտէ՝ Եսէֆ իտէրէք քէնտիլիկինտէն
սէօլլէր իտի. « Հէյ մութլու կիւնլէր. սի-
ղի տայիմ զիքը Եթմէք լայըք տըր. պի-
կիւնահ մահալլէր, օրաատ քի պէն դօր-
դուսուգ ֆէրահիյէթլէր սէֆասընը սիւ-
րէր շաղ օլուր իտիմ, չիմտիյէտէք օլսէվ-
կիւլլու կիւնլէր կիպի՝ ֆէրահ կիւնլէր աս-
լա կէօրէմէտիմ. մէկէր սիղի կայրու կէ-
րէմէյէճէքմիլիմ, ահ. . . Նիճէ օլ դա-
տար զէնկինլիյէ մայլ օլարագ սէնտէն

մահրում գալորմ , ա՛հ , օլ սէատէթի
գազթը խաթըր իթտիկիմտէ՝ կէօզլէրի-
մին եաչընը թարտ էտէմէմ . նէ՛ մութ-
լու կիւնէր :

Ղաֆիլ քէնտի քէօյլունէ կիտիպ կէօր-
մէք խաթէտի իսէտէ ճէսարէթ էտէմէտի :
պիր վազթ քէնտի ադրանլարըյլա գա-
վալ էօթտիւրիւպ կիւլտիւղիւ վէ օյնա-
տըղը մահալլէրտէն կէչտիղի զէման՝ եիւ-
րէյի գալգըպ՝ աղլար իտի . վէ պաչընճա
քէնտի տօսթլարընա շու էսէրի պրազըր
իտի քի վարիյէթէ վէ զէնկինլիյէ կէօդ
տիքիպ՝ ապլա էլտէն պրազմասընլար քէօյ-
վարի էօմըլէրինի սէրայըն սէֆալէթինէ
տիւշար օլմամադ իչլին :

Քէնտի էֆէնտիսի Շահապպասըն վէ-
ֆաթընտան սօնրա օլ սէֆալէթլէրին ճիւմ-
լէսինինտէ թէճրիւպէսինի ալտը : Շահգա-
տէի Շահսէֆ ճիւլիւսիւ թախտ իյլէտիկ-
տէ հէման խասսէթճի վէ միւտահին սէ-
րայտարլար Ալիպէի օնուն կէօզլիւնտէն չը-
գարմադ խաթէտիլէր : Էօյլէ աղնաթտըլար
քի քէնտի փէտէրինտէն կիղլի խաղինէլէր

թօփլամըլ վէ չօդ զիյքըյմէթ էշեալար
սագլամըլ իտի : Շահսէֆիսէ տէիդանլը
պիրիսի օլտուղունտան՝ գօլայ ինանտը ,
ալէլ խուսուս փէտէրինին էթտիքլէրինէ-
տէ չօճուգճա պէյէնմէղ իտի :

Իմտի Ալիպէի մէմուրիյէթտէն չը-
գարմադա պիր ուճ թուլմադ իչլին՝ սէ-
րայտարլարըն մէշվարիյէթիյլէ էմր իթտի
քի փէտէրինին մուհարէպէտէ գուլլան-
տըղը էլմասլը գըլըճընը քէնտիսինէ կէ-
թիւսին : Ալիպէ կէթիւրիպ փատիշահ
վէրտի իսէ տէ՝ էլմասլար իւզէրինտէն
գալտըրըմըլ իտի : Շահ պու սըրդաթը
հէման Ալիպէնին իւզէրինէ պրադտը :

Ալիպէ պէյան էթտի քի , տահա
քէնտիսի մէմուրիյէթէ կիրմէզտէն փէ-
տէրի օլ միւճէվէհրաթը չըգարմըլ իտի :
Սէրայտարլար պու իֆթիրայը եիւրիւտէ-
մէյիպ ութանարադ կայրու պաչլատը-
լար օնու գօվալամադա : Շահսէֆ իլէ
մէշվարէթ էտիպ՝ էմր վէրտիլէր քի օն
պէշ կիւն միւտտէթլէ քէնտի մէմուրիյէ-
թինէ վէրլէն զիյքըյմէթ էշեանըն տէֆ-

Թէրինի եաբըպ կէթիրսին , օն պէշ կիւն-
տէն սօնրա փատիշահ քէնտիսի հազըբ
պուլունմագ իսթէտի խաղինէնին աչըլմա-
սընա : Ալիպէ գափուլարը աչըպ քէնտի
մէմուրիյէթինէ վէրիլիպ սագլատըղը
հէր պիր շէյի կէօսթէրտի : Հէր պիր
շէյ սըրասըյլա տիգիլմիշ՝ վէ թէմիզ
սագլանմըշ իտի . Շահ պէօյլէճէ հէր պիր
շէյի սըրասընա թէմումէն սագլը օլտու-
ղունու կէօրտիւքտէ թէաճճիւպ իտէրէք
քէնտիսինի ալտատան սարայտարլարը իւ-
ղէրինէ խըրսըլա պագարըտը , օլ վագթ
սուֆանըն ուճ թարաֆընտա տէմիր պիր
գափու կէօսթէրտիլէր իւլ թանէ պէօյիւք
քիլիթլէրլէ գափալը օլարագ . իշթէ
պուրատա տըր , տէտիլէր , Ալիպէնին փէ-
տէրինտէն չալըպ սագլատըղը ղիյգըյմէթ
շէյլէր :

Շահ էօլքէլէնիպ հէման էմր էթտի
քի թէղ գափուլար աչըլըն : Ալիպէ ա-
յաղընա գափանըպ ըէճա էյլէտի քի եէր
եիւղիւնտէ քէնտի սէճտա իյլէտիկի պի-
րիճիք վարկէթինի էլտէն ալմասըն : Ա-

տալէթ տէյիլ տիր քի , տէտի , պուճա
սէնէ փէտէրինէ սատըգանէ խըտմէթ էթ-
տիքտէն սօնրա պիր տաքիքէտէ թէք-
միլ վարկէթիմի ալասըն , օնուն պանա
վէրտիկի հէր պիր շէյի ալ . էմմա պու-
րատա սագլատըղըմը պանա պըագ :

Սարայտարլար տէրունլէրինտէն , էհ
ալթ էթտիք տէրլէր իտի . վէ Ալիպէնին
գարըք կէլմէսիլէ՝ Շահըն վէսվէսէլէրի
արթար իտի , իմտի ղիյատէ եիւքսէք պիր
սէսիլէ պաղըրըպ՝ թէղ , աչըլսըն գա-
փուլար տէյի էմր էթտիկինտէ՝ Ալիպէ ա-
նախթարլարը ալըպ վէ օ՝ կիլլի գափու-
յու աչտը :

Նիճէ թէաճճիւպ էյլէտիլէր Ալիպէ-
նին տիւշմէնլէրի վէ Շահ . հաչան իչերի
կիրտիքտէ , թօփուղտան , գափալտան վէ
չօպանի բուպալարտան մատէ սայիր պիր
շէյ կէօրէմէտիլէր : Ալիպէ պուճալարը պէ-
րապէր կէթիրմիշ իտի , վէ պաղը տէֆա
էվլէլքի հալինի ունութմամաք իչիւն պա
մէսըուր օնլարըն իւղէրինէ պագար իտի :
Շահըմ տէտի , պուճալար պէնիմ էվ-

վէլքի սէատէթիմին պաքըյէլէրի տիր .
թէքմիլ վարիյէթիմի էլիմտէն ալսան ,
պու խաղինէ իլէ զէնկին օլուրում : Իշ-
թէ՛ պունլար տըր պէնիմ թէքմիլ վա-
րիյէթիմ քի առա էքսիլմէզլէր , վէ սէա-
տէթի սահիհէ իւզէրինէ պիր տույու
արթըրամայան վարիյէթլէր իչիւն տէլի
կիպի քէնտիսի թիւքէտմէյիպ՝ պիսուչ-
լուղու սէվէն վէ լազըմ օլան չէյ իլէ
գանի օլան պիր ատէմի մութլու էյլէմէ-
կէ միւնթազըր տըրլար :

Ա՛խ , մութլու վէ պիկիւնահ էօմ-
րիւն կիւզէ՛լ ալէթլէրի . . . քեա՛շ քի պէ-
նիմ էվվէլքի հալիմտէ եալընը սիզ իլէ
իսթիրահաթ իտէյիտիմ պէօյլէ մէշղու-
լիյէթ վէ խիյանէթ տարլըղընտա զէն-
կին օլմագտան իսէ , նիճէ՛ խասրէթլէնիր
իմ սիլի գուլանմաղա , պու Փանի
տիւնեատէ եալընը սիզի սէվէրիմ վէ
սիզ իլէ եաշայըպ էօլմէք իսթէրիմ . նէ՛
հաճէթ , սայիր եալանճը վարիյէթլէրքի
էօմրիւմիւն իսթիրահաթընը գալտըրըպ
պէնի ալթիւսթ էտէրլէր : Իշթէ՛ , պէ-

նիմ Շահրմ , սէնտէն ալտըղըմ քեաֆֆէի
վարիյէթիմի եինէ սանա թէսլիմ էտէ-
րիմ . իլլա պունլարը սաքլարըմ , փէտէ-
րինին պէնի պէտպախտ էթմէք իչիւն կէ-
լիպ ալտըղընտան պէրու :

Օլ վագըթ Շահ քի պէօյլէք տիգ-
գաթլէ Ալիպէնին սէօղլէրինէ գուլաք վէ-
րիր իտի ճնոուն պիսուչ օլտուղունա իս-
քեաթ օլարաք՝ քէնտի խըրսընը սէրայըն
պէյլէրինէ չէվիրիպ՝ « տէֆ օլուն շուն-
տան , մէքրուհ իֆթիրաճըլար , կէօղլւմ
կէօրմէսին սիլի » տէյիպ գօվտու :

Ալիպէյի եիւքսէք պիր մէմուրիյէ-
թ է վէ մուհիմ իշլէր իւզէրինէ նասպ իյ-
լէտի : Ալիպէ ըիւթպէյի պալեատէ վէ
Փագիր էօլտիւ . իսթէմէտի քի քէնտի
տիւլմէնլէրի ճէզա չէքսին վէ փէտէր ու
մատէրինէ սայիր պիր չէյ պրագմայըպ ան-
ճագ չօղանի էօմր իլէ եաշամաղա լազըմ
էտէն չէյլէրի պրաքտը . ճնլարը քի օ տա-
յիմա մութլու վէ թէէմին ատտ իտէր
իտի :

ԿԻՐՈՒՆԻ ՄԷՎԹԱ

Գասպրիսթանըն գույթու կէօլկէսին-
տէ եաթան շու կիրուհի մէվթա, եանի
էօրմիւլէր տախի տիւնեա իւղէրինտէն
կէչտիւլէր, չայը դէմանէ տիւչիւպ դարգ-
օլտուլար, պու չայըն գըրլարընտա օն-
լարըն սէտաար տուլուլտու վէ պատէհու
իշիտիւմէզ օլտու :

Օնլար նէրէտէ գալտը :

Կէչտիւլէրի դէմանտէ օնլարըն կէօզ-
լէրինէ պինլէրճէ թէհի կէօլկէլէր զուհուր
իթտի, աիւնեա քէնտի պէօյիւլլիւ կինի
սէրվէթ ու սէֆալէրինի օնլարա կէօզ-
թէրտի, անը հէնիւզ կէօրմիւլ իքէն իշ-
թէ տարը պագատէն մատտէ հիշ պիր
չէյ կէօրէմէզ օլտուլար :

Օնլար նէրէտէ գալտը :

Քէնտի թարիւլէրինի թէնվիր իտէն
սէմավի պիր զիյա օնլարըն էօնիւնաէն

կիտէր, քէնտիլէր տախի ճիւմէսի օնա
տիգգաթ էթմէյիպ կէչէրլէր իտի :

Օնլար նէրէտէ գալտը :

Իչլէրինտէն պազըլարը շէօյլէ տէր ի-
տի. - Նէ՞ տիր պու պիզի սիւրիւլէյիպ
կէօթիւլէն տալլալար, պու աճէլէ կի-
տիշ վէ եօլճուլուքտան մատտէ սայիր պիր
չէյ տախի վա՞ր մը տըր աճէպ - : Քիմ, . .
պիւլիր : . . վէ պու ճէվապ սէօյլէնտիյի
կիպի հէր քէսին ֆէրահ ու մէսրուրու
մէրաքը ազիմէ թէպտիլ օլուրտու :

Օնլար նէրէտէ գալտը :

Պազըլար տախի վարըտը, քի տիգ-
գաթը թամմէ իլէ կիզի պիր սէօզ իշի-
տիյօրուզ զանն իտէրլէր իտի վէ պատէ-
հու կէօզլէրինի քուլթալը պաթըյա տօղ-
րուլտուպ՝ դաֆիլ կէօրիւնմէզ պիր շա-
ֆաք վէ էպէտի պիր կիւն գասիտէսինի
օգուլար իտի :

Օնլար նէրէտէ գալտը :

Քայլարըն կէմիլէրի սիւրիւլէտիյի
դէման, էթթիյարլար վէ կէնճէր ճիւմ-
լէսիտէ պիր եէրտէ գարըշմըշ մահվ օ-

լուրջաբար: Պիր ազ վագթտան՝ տէ-
րիաննն քսւմունու սայմաք միւմքիւն օ-
լաճաք տըր նէթէքիմ էօլիւլէրին սա-
յըսը:

Օնլար նէրէտէ գալտը:

Պու կիրուհի մէվթայը կէօրէնլէր տէ-
տիլէր քի, օնլարնն գալպլէրի պիր մէրա-
քը ազիմլէ միւլէմմա իտի, թարլըք վէ
սէֆալէթ կէօքսլէրինի ալթիւսթ իտէր,
վէ եաշամաք էզիյէթինտէն եօրուլմոշ
կիպի կէօլլէրինի կէօյէ տօղրու եիւքսէլ-
տիպ աղլար, եաշ տէօքէրլէր իտի:

Օնլար նէրէտէ գալտը:

Լաքին պիղէ քիմ ճէվապ վէրէճէք
տիր քի, կիւրնն ճէվապ միւլէր, շէր-
ճէնալը Ալլահնն Էն-ճալլապ Էստէն Էրէր:

Տէրեայը զէմաննն նիհայէթինտէ
պուլունան նամալիւմ լմահալլէրտէն ի-
քի թարղ սէտա եիւքսէլիր. պիրի տէր
քի, « եա՛ Րէպպ, կիրտապլարնն իշին-
տէն սանա չաղըրտըմ: քուլաք վէր
պէնիմ ֆիղանլէրիմէ վէ իպատէթիմէ.
էկէր պիղիմ պէտ ամէլլէրիմիզի թէֆ-

թիշ էտէճէք օլսան՝ սէնին նէղարէթինէ
քիմ թէհամիւլ իտէպիլիր էմմա սէնին
մէրհամէթին վէ խէլասիյէթին նիհա-
յէթսիզ տիր:

Տիկէր սէտա տէր քի, եա՛ ազիզ
Ալլահ, մուհարէպլէր Ալլահը, ազիզ տիր
սէնին իսմին, շիւքիւրլէր օլսուն եէր վէ
կէօյ սէնին շէրէֆինլէ տօլուտուր:

Իշ պու ֆիղանլէր վէ ֆիթուհաթ
գասիտէլլէր նէրէտէն զուհուր իտէր
պիղ տախի օրայա կիտէճէկիլ:

Լաքին պիղէ քիմ ճէվապ վէրէ-
ճէք. տիր քի կիւրնն ճէվապ միւլէր,
շէր ճէնալը Ալլահնն Էն-ճալլապ Էստէն Էրէր:

Լ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542095

